

ECONnect

FACULTEIT ECONOMIE EN BEDRIJFSWETENSCHAPPEN & EKONOMIKA ALUMNI • DRIEMAANDELIJKS
P706331 • AFGIFTEKANTOOR 3000 LEUVEN MASSPOST • 6DE JAARGANG • JUNI-JULI-AUG. 2019

Gila Marelus

Alumni@FEB

.....

Interview Marc Dillen
(Vlaamse Confederatie
Bouw)

News@FEB

.....

Fellowsviering 2019

Research@FEB

.....

Hylke Vandenbussche:
de Brexit-saga

Students@FEB

.....

Kiesweek Ekonomika

EKONOMIKA ALUMNI

KU LEUVEN

Alumni@FEB

p 4

- Circulaire economie in woord en daad: de Umicore-case p 4
- Jan De Nul Group: véél meer dan baggeractiviteiten p 6
- Bedrijfsbezoek aan de nieuwe vestiging van Agristo p 8
- Interview Marc Dillen (Vlaamse Confederatie Bouw) p 9
- Pieter Timmermans: It's still the economy stupid p 12
- Seniorenfeest van Ekonomika Alumni p 15
- Boekonomika: Fukuyama in Leuven p 19
- De onstuitbare opmars van Royal Antwerp Football Club p 20

News@FEB

p 21

- Fellowsviering 2019 p 21
- How to find the perfect professional match p 26
- Nieuw postgraduaat Smart Logistics p 28
- In memoriam: Prof. Em. Geerard Boddez p 31

Research@FEB

p 32

- Francqui-prijs voor drie Leuvense economen p 32
- Hylke Vandenbussche - De brexit-saga: het einde van Europa? p 33

Students@FEB

p 37

- EKONOMIKA KIESWEEK 2019: in extase voor XtatiC! p 37
- Dit semester bij Ekonomika: Dulci p 40
- Dit semester bij Ekonomika: Utile p 42
- The International Experience - in Belgium! p 44
- Academics For Development p 46

Het stemhokje

26 mei ... Begin juni is het nog hoogst onzeker wat de concrete politieke vertaling zal zijn van wat die dag door elk van ons werd ingevuld in een klein en ongezellig hokje met veel te oude gordijnen. Wat wel duidelijk is, is dat de kiezer zijn keuze gebaseerd heeft op zaken die volgens hem/haar moeten worden aangepakt in de volgende legislatuur. Zoals jullie ongetwijfeld weten, stellen wij ons als alumni-vereniging, op het vlak van politieke voorkeuren, neutraal op. Echter, voor ons is het fascinerend te zien dat een mismatch tussen aanbod aan beleid en de verwachtingen van de kiezer genadeloos kan worden afgestraft.

Uiteraard is het niet de bedoeling dat ik hier een geschreven verslag van De Zevende Dag opmaak, maar eerder melding maak van een les die wij, als bestuurders & stakeholders van de Vereniging, hebben getrokken naar aanleiding van de verkiezingen. Voor een Vereniging wiens werking voor meer dan 70% steunt op lidgelden is het immers van cruciaal belang dat wij als Vereniging perfect begrijpen wat de noden zijn.

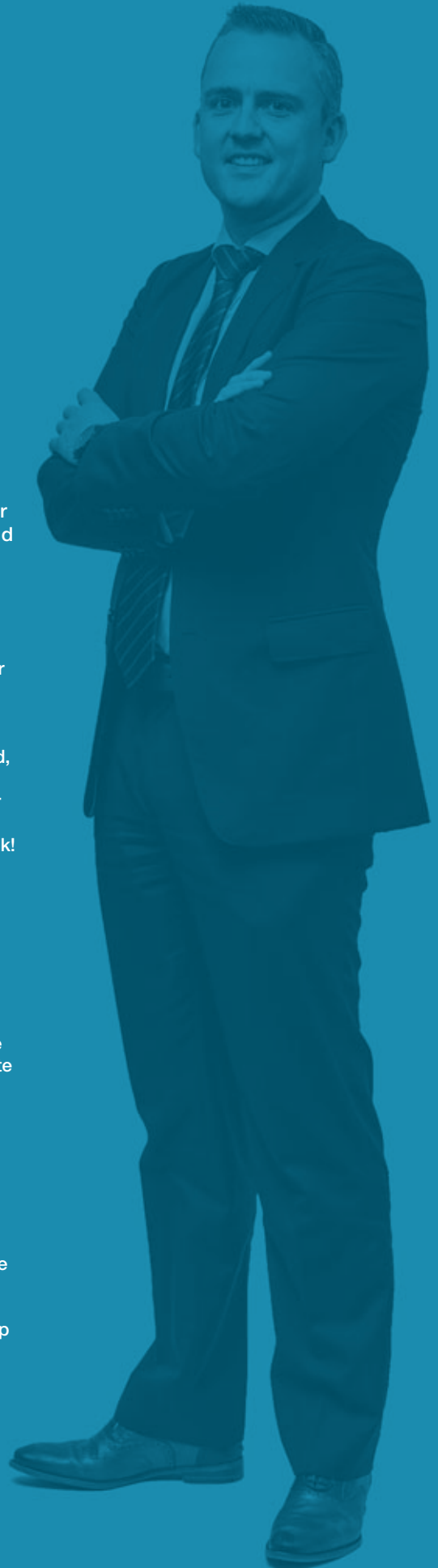
Op de 31 activiteiten die tot en met eind mei dit jaar reeds werden georganiseerd, hebben we bijna 2000 aanwezigen mogen registreren. We zitten op record-coers. Zaak is nu om die lijn te kunnen blijven aanhouden! Een resultaat waar we terecht trots op mogen zijn. Het toont aan dat de activiteiten goed zijn en dat die quasi volledig het werk zijn van onze deelverenigingen. Waarvoor dank! Anderzijds moeten we durven stellen dat minder dan de helft van ons ledenbestand de mails opent, wat overigens niet abnormaal is gegeven de hedendaagse overload aan mails. Uiteraard zijn er verschillende (geldige) redenen om niet naar activiteiten te gaan, maar we hebben als bestuur besloten om dit jaar, naast het huidig aanbod van activiteiten, de kaart van levenslang leren volledig te trekken.

Het verschil met mijn vorig voorwoord is dat we vandaag kunnen stellen dat het samenwerkingskader met zowel Faculteit als KU Leuven in zijn finale fase zit en als basis kan/zal dienen om het aspect levenslang leren samen verder uit te zetten (in allerhande formats zoals live, video etc). Daarnaast staan bepaalde activiteiten hieromtrent in de steigers en hopen we na de zomer te kunnen uitpakken met activiteiten die ongetwijfeld 'nieuwe' mensen naar onze vereniging zullen trekken.

Tenslotte melden we met fierheid dat onze nieuwe website live is gegaan. Surf dus zeker naar deze vernieuwde website (www.ekonomika-alumni.be) en laat ons weten wat jullie ervan vinden. Ik geef evenwel al mee dat dit nog maar het voorgerecht is van een uitgebreide en copieuze maaltijd. Ik hou jullie op de hoogte!

Ik wens jullie een zonnige en zalige zomerperiode toe en hoop jullie daarna op onze volgende events te mogen verwelkomen! Het wordt weer een enorm boeiend programma!

Ludovic Deprez
Namens het voorzitterstrio (Righard Bruyns, Peter Lamens en mezelve)

BRUSSEL

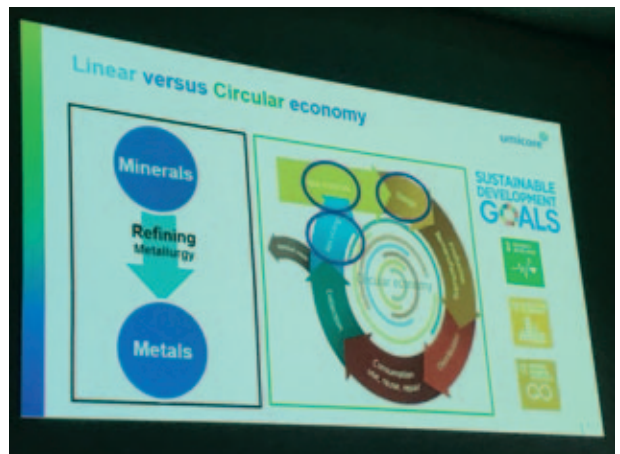
Circulaire economie in woord en daad: de Umicore-case

“Onze economie is in volle transitie. Dat komt niet alleen door de prioritaire aandacht voor het klimaat. Ook de grondstoffenschaarste en de stijgende vraag naar materialen zorgen daarvoor. En ook de nood aan nieuwe minder energie-intensieve materialen speelt een rol. In die context is de opkomst van de circulaire economie onstuitbaar. Gelukkig hebben we topspelers in onze industrie zoals Umicore die daar volop op inspelen”, zo stak Prof. Ir. Karel Van Acker (KU Leuven) van wal. Daarna vervolgde Prof. Johan Eyckmans met enkele economische aspecten over de circulaire economie. De avondcauserie werd afgesloten met een indrukwekkend verhaal gebracht door Prof. Dr. Ir. Egbert Lox, Senior Vice President Government Affairs bij Umicore.

Prof. Karel Van Acker wees voor- eerst op de al maar stijgende vraag naar grondstoffen op wereldvlak: er zal van nu tot 2060 ruim een verdubbeling op jaarbasis zijn. Met alleen nieuwe grondstoffen gaan we er niet komen. Er zal ook moeten worden ingezet op recyclage. “We moeten resoluut van de lineaire naar de circulaire economie”, aldus Van Acker. Om dit te illustreren wees hij op de geopolitieke context waarbij er een concentratie optreedt

in de exploitatie van grondstoffen, met China in de hoofdrol. “China is op weg naar een aantal monopolies in een aantal zeldzame metalen. De EU heeft een lijst gemaakt van kritieke materialen waarvoor de beschikbaarheid een risico is of wordt.” Van Acker wijst ook op de milieu-impact van de ontginning van metalen en materialen. Die onrust en ongerustheid verklaren volgens hem ook de grote prijsschommelingen met soms heel hoge prijspieken.

“De circulaire economie is daar een antwoord op. Want in de lineaire economie gaan veel grondstoffen verloren als afval. In de circulaire economie wordt dat afval terug grondstof, en is de nood aan nieuw ontgonnen grondstoffen kleiner.” Prof. Van Acker ziet daarin drie mogelijke strategieën. Eén, producten maken met minder grondstoffen. Twee, producten fabriceren met andere grondstoffen waar er bv. minder schaarste van is, dus substituten zoeken. Drie, ‘Close Materials Loops.’

De drie strategieën worden nu al gevolgd. De eerste strategie bv. met smartphones, waar men tracht ze met minder materialen te maken, en ook door meer functies erin te verwerken. Een smartphone is nu ook een fototoestel, dus één toestel minder. Een langere levensduur van de producten zou ook helpen aldus Prof. Van Acker, maar dat gebeurt niet, net zoals dat meer zou moeten worden ingezet op het herstellen van bv. gsm's. Maar vaak krijgen klanten te horen dat herstellen duurder is dan een nieuwe aan te schaffen.

In de tweede strategie, is het vinden van substituten voor bepaalde materialen vaak niet zo eenvoudig. Soms is het simpelweg niet mogelijk, zoals bij smartphones. Blijft over: de derde weg: het recycleren van de gebruikte grondstoffen, via het concept van de circulaire economie.

Prof. Johan Eyckmans nam daarop over. Hij wees niet alleen op het potentieel maar ook op de beperkingen van de circulaire economie *"We kunnen niet alle materialen voortdurend recyclen. De meeste metalen wel bv., maar dat geldt niet voor alle materialen. Vaak moeten nieuwe grondstoffen worden bijgemengd bij de gerecycleerde materialen. Bv. wegens economische beperkingen, wegens de relatieve prijzen (wanneer de nieuwe materialen goedkoper zijn*

dan de gerecycleerde), en soms ook omwille van kwaliteitsredenen."

Prof. Eyckmans wijst op nog een andere beperking: de gebrekkige aanvoer van afgedankte producten. *"De meeste oude smartphones liggen thuis in een lade. Soms komen ze ook in het restafval terecht, maar niet zo vaak via een of ander collectiesysteem in het recyclagecircuit. Er is dus ook een grondig andere aanpak nodig van de 'waste management'. Daarom moeten we de drivers naar recyclage optimaliseren."* Volgens Prof. Eyckmans is de prijs van gerecycleerd materiaal de grootste driver. Daarbij speelt ook de prijs die moet worden betaald voor de verwerking van het residu. Ook andere kosten voor de recycleur bepalen het rendement. Voor ijzer, koper, staal, en edele metalen werken de prijzen en de recyclagemarkt goed. *"Maar soms zijn er grote barrières voor recyclage. Dan is een overheidsoptreden gewettigd wegens marktvalingen. Daarbij mogen we evenmin de leefmilieuvordelen uit het oog verliezen."*

Egbert Lox, Senior Vice President Government Affairs bij Umicore, maakte het concept van de circulaire economie heel concreet. Lox stelde onmiddellijk de transformatie van Umicore centraal, van mineralen winnen uit mijnexploitatie naar raffinage en recyclage van metalen nu. Umicore is intussen volledig uit de mijnbouw gestapt. *"Circulaire economie begint met eco-design, daarna volgt het hergebruik, en tenslotte de recyclage. Maar de cirkel kan maar draaien wanneer de prijzen van de gerecycleerde materialen hoog genoeg zijn"*, aldus Lox.

Umicore is een indrukwekkende multinational, met een wereldwijde tewerkstelling van 10.400 mensen, waarvan een dominante aanwezigheid in Europa met 5.700 jobs, vooral in België, Duitsland en Polen. In Azië zijn er 3.000 jobs vooral in Zuid-Korea, China en Japan, en in Noord-Amerika zijn er een kleine duizend tewerkgesteld. Over de hele planeet heeft Umicore niet minder dan 48 productiesites en 14 R&D- en technische centra. Over 2018 bedroeg de omzet 3,3 miljard euro, met als resultaat 514 miljoen euro recurrente EBIT. Aan research & development wordt circa 200 miljoen euro gespendeerd. Van de inkomsten komt 42% van primaire materialen, 47% van secundaire en 11% via end-of-pipe materialen. Umicore is actief in uitlaatgascatalysatoren, in batterijen voor automotive en in brandstofcellen. Lox verwacht dat de markt voor hun producten alleen maar zal groeien door de uitdaging op het vlak van klimaat en propere lucht. Op vlak van reductie van CO₂-emissies zal de sector van de automotive nog een tandje moeten bijsteken, denkt Lox. Dat zal onder meer gebeuren door de plug-in hybride elektrische voertuigen, de e-auto's en de brandstofcellen.

"Wij draaien op wetgeving. De autoconstructeurs moeten steeds striktere Europese normen volgen. Dat leidt tot nieuwe maar ook steeds complexere producten, vnl. de dieselmotoren. Dat verhoogt de vraag naar edele metalen zoals Platinium, Paladium en Rhodium. Maar door de stijgende vraag blijft het percentage van de gerecycleerde metalen in het totaal nog laag: Platinium 35%, Paladium 25% en Rhodium 34%. Dat percentage moet omhoog. Maar dan moet de hele ketting goed lopen, van autowrakophalers over ontmantelingsbedrijven, shredders tot finaal de tental smelt- en raffinagebedrijven. Het is zinloos om hogere metallurgische recyclagepercentages te bepalen als de aanvoer van die metalen blijft steken in één of andere schakel van de ketting."

Ook voor de batterijen is er nog veel progressie nodig. De technologie voor Li-Ion batterijen heeft nog een hele weg af te leggen. We zitten nu aan generatie 2b, maar pas vanaf 2025 zullen we aan generatie 5 zitten. Umicore speelt slechts in een deel van de waardeketen van die batterijen een rol, maar wel een cruciale op vlak van recyclage en herinschakelen van die metalen in het economisch circuit. Umicore kan immers complexe mengingen van meerdere metalen succesvol scheiden. Lox haalde de sites van Hoboken en Olen aan als centra die op piloot- en industriële schaal over krachtige technologie beschikken voor metaalextractie en raffinage van koper, cobalt en nikkel uit gerecycleerde batterijen van auto's maar ook van smartphones.

Wat kunnen de overheden doen? Egbert Lox: *"Wetgeving kan zeker ondersteunend werken voor de bevordering van de circulaire economie, maar niets is zo sterk als de economische drijfveer waardoor het rendabel is om het te doen."*

Fa Quix

OOST-VLAANDEREN

Jan De Nul Group: véél meer dan baggeractiviteiten

Op 27 maart 2019 werd Ekonomika Alumni Oost-Vlaanderen in alle stijl ontvangen op het Belgische kantoor van Jan De Nul Group in Aalst. Het grote aantal inschrijvingen wees op een zeer grote interesse van onze alumni-economisten om kennis te maken met een familiebedrijf pur-sang dat door blijvende inzet, beredeneerde risico-planning en vooral veel durf uitgegroeid is tot een wereldspeler in baggerprojecten.

Wie Jan De Nul zegt, denkt onmiddellijk aan baggeractiviteiten. Maar vandaag de dag is het bedrijf veel meer dan een baggerbedrijf. Het is ook gespecialiseerd in kustverdedigingswerken, gespecialiseerde diensten voor de olie- en gasindustrie en de hernieuwbare energiesector, saneringsactiviteiten, grote

bouw- en infrastructuurwerken, al dan niet in PPS-vorm (Publiek-Private Samenwerking) en nog zoveel meer ...

Tijdens dit bedrijfsbezoek ontdekten we hoe Jan De Nul Group door innovatie en investeringen een belangrijke internationale speler werd met imposante bagger- en infrastructuurprojecten over heel de wereld.

Bestuurder Dirk De Nul ontving ons in het imposante bedrijfsauditorium en stelde er ons zijn familiebedrijf voor.

Wie had ooit gedacht dat de Jan De Nul Group van vandaag zijn oorsprong vond in 1823, van schrijnwerkerij tot bouwonderneming? Maar de nodige portie durf zit de familie De Nul in de genen, en zo werd in 1950 het eerste baggerbootje in Nederland gehuurd, en de echte doorbraak voor de baggerwerken is er gekomen wanneer in 1965 het eerste grote schip werd aangekocht voor een project in Frankrijk. Toen eind jaren '70 ook nog een juridisch dispuut met Iran goed afliep, werd met de vrijgekomen middelen heel veel geïnvesteerd.

4 STRATEGISCHE PIJLERS

Jan De Nul Group investeert voortdurend in betere schepen en mag zich terecht de eigenaar noemen van de modernste en krachtigste vloot ter wereld. Jan De Nul Group gaat geen enkele uitdaging uit de weg om de concurrenten voor te zijn. Op maat van de klant werken, en dit zoveel mogelijk vanuit het eigen bedrijf. Zo worden ook alle schepen in eigen huis getekend en ontworpen, op basis van eigen kennis en expertise. Maatwerk en snelheid zijn het handelsmerk.

De bedrijfsfilosofie is opgebouwd rond 4 strategische pijlers:

- voortdurend investeren in onderzoek naar nieuwe technologieën en gespecialiseerde uitrusting zodat de wensen van de klant voldoen aan de hoogste kwaliteitsnormen;
- milieu- en natuurwaarden worden gecompenseerd;
- alle medewerkers zijn expert in hun eigen vakgebied;
- veiligheid/gezondheid en welzijn van de medewerkers zijn prioritair en alle opleidingen gebeuren in het eigen bedrijf.

Reeds bij de eerste stappen in het bedrijf merkt men dat er een bijzonder inspirerende bedrijfsmentaliteit heerst. Alle ingrediënten van een succesvolle familieonderneming zijn hier aanwezig: kennis, eigen kapitaal, inzet, durf én de vrijheid om kansen te grijpen. Maar bovenal overheerst het aanvoelen dat elke medewerker deel uitmaakt van die grote familie, zodat iedereen in volle overtuiging wil meewerken aan de vele uitdagende projecten.

Jan De Nul is ook voortdurend op zoek naar nieuw talent en behoort zelfs tot de 5 grootste aanwervers in Oost-Vlaanderen (Trends 14 maart 2019). Wie geïnteresseerd is kan steeds spontaan solliciteren via jobs.jandenul.com. Want ook bij Jan De Nul Group weet men dat de Leuvense economen de beste zijn ☺.

Ekonomika Alumni Oost-Vlaanderen dankt Jan De Nul van harte voor de ontvangst en de bedrijfspresentatie en -film gevolgd door een interessante kijk achter de schermen. Nadien konden we in de wintertuin bijpraten bij een lekkere hap en voldoende drank. Bedankt Jan De Nul Group voor de exclusieve ontvangst!

*Patricia De Waele
Voorzitter Ekonomika Alumni Oost-Vlaanderen.*

WEETJES OVER JAN DE NUL GROUP

Familiebedrijf

Jan De Nul Group is zoveel meer dan enkel Jan (Pieter) De Nul. Ook broer Dirk, dochter Julie en zoon Pieter Jan maken deel uit van het directieteam. Van bij het begin is de groep een familiebedrijf geweest. En nu nog steeds. De toekomst is verzekerd. Beide generaties De Nul zijn dagelijks nauw betrokken bij alle activiteiten van het bedrijf en leggen daarbij elk hun eigen accenten.

Jan Pieter De Nul is een ondernemer 'pur sang'. Een daadkrachtige combinatie van beredeneerde durf en de blijvende wilskracht om zaken tot een goed einde te brengen. Zijn visie zorgde voor een exponentiële groei van het bedrijf. Zijn focus ligt vandaag op de internationale activiteiten.

Dirk De Nul volgt de gebouweninfrastructuur, logistiek en werven in de Benelux op. Net zoals de andere directieleden hecht Dirk De Nul groot belang aan een open communicatiecultuur binnen het bedrijf. Ook zet hij voluit in op een gezond en sportief leven. Een visie die overigens professioneel wordt doorgetrokken met het interne FIT-programma dat werkt rond gezond eten (Food), welzijn op het werk (In balance) en sporten (Training and sports).

Julie De Nul, gelooft net als haar vader in de kracht van goede medewerkers. Zij zet in op menselijk kapitaal om het bedrijf verder te laten groeien. Een open geest hebben, een echte teamspeler zijn, en problemen detecteren én oplossen, dat is de spirit van een JDN'er.

Pieter Jan De Nul focust zich op de internationale werven wereldwijd. Hij volgt nauwgezet de operationele kant van de werven en zoekt actief mee naar potentiële klanten en uitdagende projecten voor het bedrijf.

Enkele cijfers van Jan De Nul Group

- een schip kan 20 tot 40 jaar meegaan;
- kostprijs per schip kan oplopen tot vele tientallen miljoenen euro;
- wereldwijd 6.500 medewerkers waarvan er 1.000 in Aalst tewerkgesteld zijn;
- omzet schommelt de afgelopen 5 jaar rond het miljard euro.

Vormgeven aan water en land. Van complexe offshore diensten voor zowel de fossiele als hernieuwbare energiesector, over grote bagger- en landwinningsprojecten op de rand van water en land tot alle mogelijke civiele en milieuwerken op het land.

Door de voortdurende investering in mensen en eigen materieel in combinatie met de intensieve samenwerking tussen de diverse divisies bestudeert en realiseert Jan De Nul Group complexe multidisciplinaire projecten van A tot Z. Keer op keer een totaalpakket, op een duurzame manier. (red. JDN)

WEST-VLAANDEREN

Bedrijfsbezoek aan de nieuwe vestiging van Agristo

Donderdag 4 april 2019 was het dan zover: met 50 van onze leden van Ekonomika Alumni West-Vlaanderen hebben we de Agristo-site in Wielsbeke bezocht. En het was goed, zeer goed. We hebben al vele bedrijfsbezoeken georganiseerd, maar deze was écht TOP!

Er was eerst de aangename ontvangst, met een zeer duidelijke inleiding door CFO Nele Warnez, met wat cijfers (750.000 ton aardappelen worden er op jaarbasis verwerkt, goed voor een omzet van om en bij de 350 miljoen euro en een Ebitdamarge van meer dan 10 %) en met het indrukwekkend groeiparcours van het bedrijf, dat het levenslicht zag in 1986. Dit was op maat van onze economen, die stonden te trappelen van ongeduld om dit cijfermatig supermooi verhaal ook in realiteit te zien.

En ook hier was de aanpak superprofessioneel: getooid als roodkapje in een witte overjas startten we onder deskundige begeleiding van de twee gidsen ('zijn dit écht externe gasten, of werken die bij Agristo?', hebben we zeer veel gehoord) ons bezoek aan de indrukwekkende site.

Eerst door het labo, waar de aanvoer wordt getest, dan naar de receptie, vervolgens naar de schilafdeling om dan naar de snijafdeling en bakafdeling te stappen ... overal was de aandacht zeer groot om de boeiende toelichting te aanhoren, dit door de headsets waardoor we ook op dit vlak superververwend werden. Tenslotte zijn we – na een kijk in de vriesafdeling – naar de logistieke/verpakkingsafdeling gewandeld, waar we ook onder de indruk waren van de sterke automatisatie!

We sloten af met een drankje en een broodje, en de woorden van lof waren overal overvloedig aanwezig: meer van dit!

We doen ons best, maar ik vrees dat de lat nu wel echt heel hoog ligt voor de volgende bedrijfsbezoeken!

Wim Vanpeteghem

Marc Dillen

(Vlaamse Confederatie Bouw):

“Het ruimtebeslag van huizen is amper 3% in Vlaanderen. Het is absurd om de betonstop daarop te concentreren.”

De bouwsector komt vaak in het vizier van het beleid en van de media. Denk maar aan de betonstop, de isolatie van oude woningen, het tekort aan geschoolde arbeidskrachten, het aantrekken van buitenlandse werknemers enz. Hoe zit het nu met de bouwsector in Vlaanderen, en zijn we juist geïnformeerd over de grote uitdagingen? We vroegen het aan Marc Dillen, directeur-generaal van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB), alumnus van de Faculteit FEB. In een ver verleden was hij er ook onderzoeksassistent.

DE PRIVÉWONINGBOUW IN VLAANDEREN DOET HET GOED. KAN U DAT MET ENKELE CIJFERS ILLUSTREREN?

Marc Dillen: We zien inderdaad een stijging van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen. In 2018 werden er 31.000 flats en 18.000 huizen vergund. Vergeleken met het gemiddelde van de 5 voorgaande jaren is dit een toename met resp. 37 en 25%. In het Waalse gewest zet de tendens naar een groter aandeel van appartementen zich veel minder door. Het aandeel van nieuwbouwwoningen en van nieuwe flats lag in 2018 op dezelfde hoogte.

HOE VERKLAART U DE STIJGING VAN HET AANTAL BOUWVERGUNNINGEN EN VAN DE BOUWACTIVITEIT IN VLAANDEREN? SOMMIGE BEWEREN DAT HET KOMT DOOR DE AANGEKONDIGDE ‘BETONSTOP’?

Hoewel 2018 op een aantal vlakken een recordjaar was, dienen deze hoge cijfers toch gerelativeerd te worden. In de eerste plaats worden vergunningen sterk beïnvloed door de energie-reglementering. Elke 2 jaar worden de energienormen waaraan nieuwbouwwoningen moeten voldoen strenger. Wie bijvoorbeeld een bouwvergunningsaanvraag indiende op 31 december 2017, moest voldoen aan de E-50 norm. Wie de dag erna een bouwvergunning aanvroeg, moest voldoen aan de E-40 norm. Voor een kandidaat-bouwer kan deze strengere norm er al snel voor zorgen dat de kostprijs van zijn woning 5.000 tot 10.000 euro duurder wordt. Ten gevolge hiervan zien we dan ook om

de twee jaar dezelfde cyclus terugkomen: het jaar voorafgaand aan de nieuwe norm dienen kandidaat-bouwers massaal een aanvraag tot bouwvergunning in. Vooral de maanden november en december zijn erg druk. Deze bouwvergunningen worden dan goedgekeurd in het eerste kwartaal van het volgende jaar waardoor we dan een sterke toename zien van het aantal goedgekeurde bouwvergunningen. Deze toename weerspiegelt geen grotere vraag naar woningen, maar eerder een verschuiving in de tijd. In 2019 verwachten we bijvoorbeeld een daling van het aantal goedgekeurde bouwvergunningen, hetgeen de toename in 2018 zal compenseren.

DE STEEDS STRENGERE ENERGIENORMEN, VAN E-60 NAAR E-40, HEBBEN ZOALS U OOK AANDUIDDE, NAUWELIJKS OF GEEN ECOLOGISCHE MEERWAARDE MEER, MAAR VERHOGEN WEL DE BOUWPRIJS VAN EEN HUIS MET GEMIDDELD 5.000 EURO. WAAROM DAN DIE STRENGERE ENERGIENORMEN VOOR DE NIEUWBOUWWONINGEN?

Het is een politieke beslissing om de energienormen voor nieuwbouw nog strenger te maken. Om te kunnen afwegen of strengere energienormen nog nuttig zijn moeten we de betaalbaarheid en kosteneffectiviteit in het achterhoofd houden. Kan een bijkomende investering in energiezuinigheid wel terugverdiend worden in termen van kostprijs, dan wel in termen van CO₂-kost? Bij de productie en verwerking van een bijkomende centimeter isolatie wordt CO₂ uitgestoten. De vraag stelt zich of deze uitstoot terugverdiend kan worden tijdens de levensduur van het gebouw.

WE HADDEN HET AL OVER DIE ZOGENAAMDE 'BETONSTOP'? HOE MOETEN WE DIE SITUEREN? EN WAT VINDT U ERVAN?

Rond de term betonstop wordt veel verkeerde informatie verspreid. De betonstop heeft als hoofddoelstelling de beperking van het ruimtebeslag. Ruimtebeslag wordt vaak verkeerdlijkelijk aanzien als bouwgrond voor huizen. In realiteit gaat ruimtebeslag over alle ruimte die door elke menselijke activiteit (exclusief landbouw) wordt gebruikt. Ruimtebeslag gaat dus over huizen en wegen, maar ook over ziekenhuizen, scholen, industrie en zelfs over tuinen, parken, recreatiedomeinen en weilanden die privaat gebruikt worden. Zo valt een paard in een weide voor recreatief gebruik eveneens onder ruimtebeslag.

Het ruimtebeslag in Vlaanderen bedraagt ongeveer 33% van de totale ruimte; de verharding door huizen bedraagt slechts 3%. Het debat rond de betonstop zou dus over 33% van de totale ruimte moeten gaan, maar de discussie wordt gereduceerd tot 3%. Het verspreiden van verkeerde informatie zorgt vaak voor een dramatisering van de discussie bij het grote publiek. Dit kan ervoor zorgen dat de verkeerde maatregelen worden genomen waardoor de betaalbaarheid van wonen in het gedrang komt. Intussen worden er allerhande kosten-batenanalyses gelanceerd om aan te tonen dat blijven bouwen zoals vandaag de gemeenschap miljarden euro's extra zouden kosten. Die analyses hebben evenwel allemaal hetzelfde onrealistische uitgangspunt waardoor de resultaten onjuist zijn.

KAN U VOORBEELDEN GEVEN VAN DIE ONREALISTISCHE UITGANGSPUNTEN?

Zo stelde een recent gepubliceerde studie van VITO dat we in de komende jaren nog 133.000 ha zullen kunnen bijbouwen. En zelfs dat we 18.000 km aan wegen zullen aanleggen. Dat is van Brussel tot Calcutta en terug! Dat uitgangspunt werd in 2017 reeds in het Vlaams Parlement naar de prullenmand verwezen, maar in dergelijke analyses blijft dit opduiken. U leest hierover meer via <https://www.vcb-blog.be/ruimte-voor-mensen/>

Volgens de kerncijfers van de Vlaamse Overheid blijkt immers dat er nog slechts 42.000 ha woongebied beschikbaar is. Bovendien is deze 42.000 ha niet volledig bebouwbaar. Een aanzienlijk gedeelte bevat achterliggende tuinen, moeilijk bereikbare percelen, voetbalvelden en terreinen voor jeugdverenigingen in woongebied enz. Dat maakt dat momenteel minder dan 27.000 ha overblijft als beschikbare percelen voor nieuwe woningen en flats. Dat is 5 keer minder dan de uitgangshypothese van de VITO-studie.

Bovendien ligt de oppervlakte bestemd voor wonen al bijna een kwarteeuw vast, en bedraagt die 227.500 ha. Sinds 1997 is die oppervlakte nagenoeg constant gebleven (op 100 ha na). Ja, constant op 25 jaar! Het doembeeld van een Vlaanderen dat overspoeld wordt met woningen die de open ruimte bedreigen, gaat voorbij aan het zorgvuldige ruimtebeleid in onze regio. Een kwarteeuw geleden werd 981.000 ha vastgelegd als open ruimte, en dat wordt tot op vandaag ruimschoots gerespecteerd met 986.000 ha.

DE BEWERING DAT "VLAANDEREN WORDT VOLGEBOUWD" KLOPT DUS NIET, MAAR HOE KAN MEN DEZE BIJKOMENDE WONINGNOOD DAN OPLOSSEN IN VLAANDEREN? M.A.W. WAAR KAN NOG WEL WORDEN GEBOUWD?

De bouwsector zet al veel langer in op efficiënter omgaan met beperkte ruimte. Zo is het aandeel nieuwbouwappartementen veel hoger dan het aandeel nieuwbouwhuizen. Vanaf 2022 zullen appartementen ook de meest voorkomende woningvorm zijn in Vlaanderen. Daarnaast heeft de bouwsector al meegewerkt aan verschillende stadsvernieuwings- en verdichtingsprojecten. Het probleem bij stadsvernieuwingsprojecten is dat de realisatietermijn hiervan redelijk lang is. Om een kwaliteitsvolle stadsvernieuwing te realiseren, is een goed voortraject noodzakelijk: draagvlak creëren bij de bevolking, uitvoeren van woonbehoefte- en mobiliteitsstudies, fasering van de werken enz.

Als we vandaag grootschalige stadsvernieuwingsprojecten opstarten, dan zijn die pas klaar tegen 2030. De betonstop houdt onvoldoende rekening met die timing. De betonstop wil vandaag woongebieden schrappen en dit compenseren met stadsvernieuwingsprojecten die pas tegen 2030 nieuwe woongelegenheden kunnen realiseren. Maar wat doen we dan met de extra kosten die met een dergelijke verdichting gepaard gaan, zoals een breed woonaanbod, de aanpassing van nutsinfrastructuur, de extra groenvoorzieningen en aangepaste stadpleinen enz.

De betonstop zoals die nu naar voren wordt geschoven zal de komende 10 jaar de betaalbaarheid van het wonen in het gedrang brengen en vooral huizenprijzen en huur doen stijgen voor de gezinnen met de laagste inkomens. Zij hebben immers geen alternatief.

Hoe moet het dan wel? De Vlaamse regering moet in samenwerking met de steden en gemeenten het tempo van nieuwe stadsvernieuwings- en verdichtingsprojecten verhogen. Creëer eerst het alternatief en begin pas daarna woongebieden te schrappen.

NET ZOALS VELE ANDERE SECTOREN KLAAGT DE VLAAMSE BOUWSECTOR OVER EEN TEKORT AAN ARBEIDSKRACHTEN. KAN U DIT PROBLEEM WAT MEER PRECISEREN? WELK TYPE JOBS HEEFT MEN NODIG?

Het dalend aantal leerlingen en studenten in de bouw staat in schril contrast met de duidelijke verhoging van de opleidingseisen in de bouw. In 26% van de vacatures voor bouwberoepen wordt gevraagd naar hogergeschoolden en in 32% van die vacatures naar middengeschoolden. Dat blijkt uit een analyse door de VCB van de 20 momenteel meest gevraagde bouwberoepen. Voor de hogergeschoolden ging het in 2018 om 4.372 vacatures en voor de middengeschoolden om 5.316 vacatures. De bouw is al lang geen sector meer waar de werkgevers louter zoeken naar laaggeschoolden of een voorafgaandelijke scholing minder belangrijk vinden. Integendeel, de afgelopen jaren is het aantal jobs voor hoogopgeleiden in de bouw aanzienlijk gestegen.

Voor vijf knelpuntenberoepen uit de bouw is de vraag naar hoog-geschoolde profielen nadrukkelijk aanwezig: voor de beroepen van conducteur en calculator, werfleider en bouwkundig tekenaar en technicus van een studiebureau. Terwijl het aantal eigen bouwarbeiders nu relatief stabiel blijft, stijgt in de Vlaamse bouw het aantal bouwbedienden gestaag: met circa 40% of 8.500 in vergelijking met 2009. Voor installatieberoepen, zoals voor installateurs van sanitair, warmte, koeling en elektriciteit, en voor houtbewerkers, zoals voor binnen- en buitenschrijnwerk en voor monteurs van interieurinrichtingen, bestaat een belangrijke vraag naar middengeschoolden uit het secundair onderwijs. Daarnaast is er de toenemende vraag naar profielen die vandaag nog te weinig met de bouw geassocieerd worden, zoals drone-piloten (in België wordt 40% van alle drones ingezet in de bouw), informatici (bijv. 3D-printers die volledige huizen printen), financiële experts die cruciaal zijn om mee te dingen naar PPS-aanbestedingen (Design-Build-Finance-Maintain), energie-experts, experts hernieuwbare energie, circulaire economie enz.

Veel te weinig jongeren vinden meteen de weg naar de bouwsector. Daarom dat we dienen te beklemtonen dat onze stadsontwikkelingsbedrijven Smart Cities realiseren. En dat artificiële intelligentie, virtual en augmented reality vooral in de bouw toegepast worden. Daarom hebben wij aan de volgende Vlaamse regering gevraagd om de sector nauw te betrekken bij de projecten en onderzoeksprojecten hieromtrent.

WAT VERWACHT U VAN DE VOLGENDE VLAAMSE REGERING?

Als bouwsector verwachten wij dat de volgende Vlaamse regering een gedegen sectoroverleg opstart, onder meer over de opbouw van een ruimtelijk orderingsbeleid en een mobiliteitsbeleid. Daarbij zijn realistische kosten-batenanalyses het vertrekpunt en is de afstemming tussen ruimtelijke ordening en het mobiliteitsbeleid een noodzaak, terwijl die vandaag nog te los van elkaar worden ontwikkeld.

Daarnaast is de rol van de bouwsector groot bij het voorkomen en remediëren van de reeds negatieve gevolgen van de klimaatveranderingen. De VCB wacht daarbij evenwel niet op het nieuwe Vlaamse regeerakkoord, maar werkt zelf aan een bouwplan voor het klimaat. Uit de audits bij de gemeenten die de burgemeesterconvenant hebben ondertekend, blijkt dat maar liefst 65% van de maatregelen die de gemeenten moeten nemen, betrekking hebben op de bouw. Dat hoeft niet te verbazen: 40% van de CO₂-uitstoot van de non-ETS sectoren is te wijten aan gebouwen. Daardoor moet het renovatieritme verdrievoudigen om tegen 2050 al onze woningen energiezuinig te maken.

Daarnaast moet de bouwsector nu al meewerken aan het verzachten van de gevolgen van de klimaatopwarming: bescherming tegen wateroverlast, bufferen van regenwater voor de droge periodes, opbouw van capaciteit voor verwarming en koeling van gebouwen zonder inzet van fossiele brandstoffen (warmtepompen, warmtenetten, geothermie (ondiepe en diepe), uitbouw lokale energienetwerken om de beschikbare hernieuwbare energieproductie beter te benutten enz.).

HOE ZIET U DE MOGELIJKE SAMENWERKING MET ONZE UNIVERSITEIT IN HET ALGEMEEN EN ONZE FACULTEIT FEB IN HET BIJZONDER?

De voornaamste uitdaging van de sector is het aantrekken van voldoende geschoold personeel en dat op alle niveaus. Maar vooral het tekort aan universitaire is schrijnend. Per jaar studeren er slechts 130 burgerlijk ingenieurs bouwkunde af aan de drie Vlaamse universiteiten samen. Ook hebben wij een nijpend tekort aan informatici in het algemeen en beleids-informatici in het bijzonder, maar ook een groeiend tekort aan financiële experts die iets afweten van projectfinanciering.

Daarom werkt de bouwconfederatie momenteel aan een imago-campagne die onze sector als technologie-integrator op de kaart wil zetten bij jongeren en studenten. Als Vlaamse Confederatie Bouw werken we daarom aan een nauwere samenwerking met de faculteit FEB, onder meer rond thesisonderwerpen die ingaan op de bouw, milieu- en energiecluster. Ook bedrijfsstages en bedrijfsbezoeken kunnen deel uitmaken van de samenwerking.

Fa Quix

BIO MARC DILLEN

- gehuwd, 3 kinderen
- Middelbare school: 1971-1977 in Gemeentelijke Sint-Lambertusscholen Westerlo
- Licentiaat in de Economische Wetenschappen, richting industriële en ruimtelijke economie - KU Leuven - Afgestudeerd in 1981
- MBA (KU Leuven) behaald in 1982
- Onderzoeksassistent bij Prof. em. Raymond De Bondt (KU Leuven), in industriële economie, van 1980 tot 1983
- Economisch adviseur bij de Algemene Vereniging van de Geneesmiddelenindustrie (nu: Pharma.be) - 1984
- Adviseur op het kabinet van de Eerste Minister van 1985 tot 1988
- Centrum voor Economische Studiën (KU Leuven) - Onderzoek naar de energiemarkt o.l.v. prof dr. Stef Proost, 1988-1989
- Beroepsloopbaan:
 - Directeur economisch departement bij de Confederatie Bouw
 - Sinds 1990, directeur-generaal bij de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB)
 - Mede-oprichter van de vzw Grondbank en de vzw Tracimat de twee organen die zorgen voor een belangrijk deel van de circulaire economie en urban mining in Vlaanderen. Samen zorgen beide organisaties voor een gecontroleerd hergebruik van meer dan 90 % van de uitgegraven bodem (15 miljoen ton/jaar) en 15 miljoen ton/jaar bouw- en sloopafval of maar liefst 60 % van alle reststoffen (industriële en huishoudelijk afval inbegrepen) die jaarlijks in Vlaanderen worden geproduceerd.

#ItsStillTheEconomyStupid

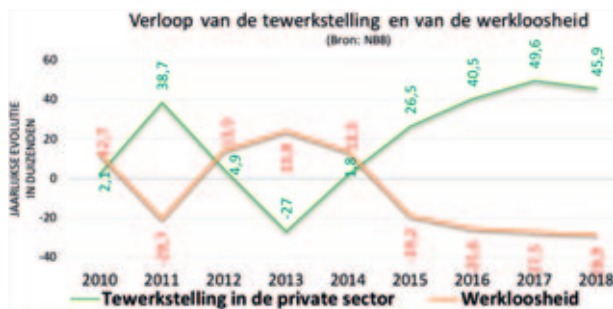
In de aanloop naar de verkiezingen van 26 mei 2019 ging het aanvankelijk vooral over migratie, klimaat en koopkracht en te weinig over economische groei en jobcreatie. Nochtans blijven diepgaande sociaaleconomische hervormingen nodig als we de concurrentiekracht van onze ondernemingen verder willen versterken, de arbeidsmarkt beter en soepeler willen laten werken, en onze openbare financiën op orde willen stellen. Het is dus de economie en de sterkte ervan die zal bepalen of ons land de grote maatschappelijke uitdagingen daadwerkelijk zal aankunnen. Of met andere woorden, de oneliner van voormalig Amerikaanse president Bill Clinton parafraserend, 'It's still the economy, stupid'.

EEN GLAS HALFVOL? OF HALFLEEG?

In de aanloop naar die belangrijke verkiezingen zijn vele rapporten over het beleid van de federale en regionale regeringen opge maakt. Onmiskenbaar is de afname van de loonkostenhandicap van de Belgische bedrijven tegenover onze drie buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland: van 17% in 2013 tot minder dan 12% in 2018. Vooral daardoor heeft onze Belgische export internationaal weer aan marktaandelen gewonnen, is er een sterke toename van de private tewerkstelling opgetreden (vooral voltijdse jobs) en is de werkloosheid gedaald. (zie grafiek 1 en 2)

Grafiek 1: Absolute loonkostenhandicap t.o.v. de buurlanden

Grafiek 2: Meer werkgelegenheid, minder werkloosheid

In bepaalde sociaaleconomische en maatschappelijke dossiers werd dan weer te weinig vooruitgang geboekt: zo neemt onze filedruk nog steeds toe, blijft de energieprijs hoog, is de krapte op de arbeidsmarkt problematisch, stijgen de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en hebben sommige sectoren (zoals de handel) het hard te verduren door de concurrentie en online-aankopen. Ook de pensioenhervorming is vastgelopen en dit ondanks een vliegende start met de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd tot 67 jaar in 2030 (zoals in quasi alle andere EU-lidstaten).

Ook het oordeel over de begroting is genuanceerd. Het tekort werd wel degelijk teruggedrongen, maar er is meer nodig de volgende jaren. Het begrotingstekort werd door drie gedeeld van -3% in 2015 naar iets minder dan -1% in 2018. 2019 is dan weer een verloren jaar door de regeringsscrisis en bij gebrek aan

opvolging door de verkiezingen van mei 2019. Hopelijk sleept de regeringsvorming niet te lang aan want anders dreigt ook 2020 een verloren begrotingsjaar te worden.

NAAR EEN ANDER MODEL VAN SOCIALE ZEKERHEID

Om de fundamenteën van ons socio-economische bestel verder te kunnen verstevigen en de duurzaamheid van onze openbare financiën te kunnen garanderen moet eerst en vooral ons model van sociale zekerheid gemoderniseerd worden, om het evenwicht tussen solidariteit en verzekering te kunnen vrijwaren. Eigen verantwoordelijkheid blijft daarbij ook een belangrijke pijler. Om het draagvlak te blijven garanderen, moet het aanbod van de sociale zekerheid in verhouding staan tot de hoge bijdragen die worden betaald. Neem nu het werknemerspensioen: de netto-vervangingsratio (dat is de verhouding tussen het nettopensioen en het nettoloon dat met arbeid wordt verdiend) blijft met 50% bijzonder laag. Net daarom is het aanvullend bedrijfspensioen of het individueel pensioensparen zo belangrijk.

Het arbeidsmarktbeleid heeft bovendien een rechtstreekse impact op de financiering van onze sociale zekerheid. Dat dit beleid 'actiever' moet, geven de volgende cijfers aan. Onze werkzaamheidsgraad bedraagt 69,7%, wat een stuk lager is dan in de EU-15 (73%), Zweden (82,6%), Nederland (78,9%) en Denemarken (78,2%). Verder gaat 68,5% van de totale uitgaven inzake arbeidsmarktbeleid in België naar steun, terwijl amper 22,8% naar activering gaat. In Zweden gaat 32,8% naar steun en meer dan de helft (53,3%) naar activering.

Ondermeer om deze redenen moet de sociale zekerheid van de 21ste eeuw gebouwd worden op 4 pijlers: duurzaamheid, prestatie, eigentijds en eenvoudigheid.

EXPORT STAAT GELIJK AAN VOORUITGANG

België is een kleine open economie die leeft van de uitvoer. Gaat het goed met de export, dan gaat het goed met België. Verliezen we exportmarktaandeel, dan verliezen we meteen duizenden jobs. 'Cijfers. Ik wil cijfers' riep een belangrijk parlementslid bij de start van de vorige regering. Ziehier enkele cijfers.

1. De Belgische bedrijven hebben de relatieve verbetering van hun competitiviteit in de voorbije vier jaar aangewend om hun producten 3 à 5 procent scherper te prijzen dan hun concurrenten in Europa of de rest van de wereld. En dit heeft geloond. Nadat ons wereldwijd exportmarktaandeel (in volume) tussen 2008 en 2013 met bijna 7% was gezakt tegen een achtergrond van ontsprende loonkosten, nam het tussen 2014 en 2018 met bijna 6% toe dankzij de verbeterde competitiviteit van de bedrijven. Met deze relatieve evolutie

Pieter Timmermans

van onze exportmarktaandelen sinds 2008 laten we Frankrijk ver achter ons, zijn we Duitsland voorbijgegaan en doen we het bijna even goed als Nederland.

2. Door de verbeterde competitiviteitspositie is ons land ook weer wat aantrekkelijker geworden voor Directe Buitenlandse Investerings (DBI). Het aantal DBI-projecten nam toe van amper 170 per jaar in 2008-2013 tot ongeveer 220 in 2014-2018, opnieuw op het peil van 2004-2007. Het aantal jobs dat de DBI-projecten rechtstreeks creëren lag tussen 2014 en 2017 met iets meer dan 6.000 eenheden ook al beduidend hoger dan de gemiddeld 4.000 à 5.000 eenheden in de periode 2008-2013. Maar, we zijn wel nog even verwijderd van de jobcreatieniveaus (8.000 à 10.000 eenheden) van 2003-2008.
3. Wanneer we kijken naar de gecumuleerde economische groei sinds 2008, doet België het verre van slecht (10,5%). Enkel Duitsland doet beter (12,6%). Frankrijk en Nederland komen in onze buurt (+10 en +9%). In de voorbije 4 jaar zijn Duitsland en Nederland echter wel sterker gegroeid dan België.

Hiervoor is één belangrijke verklaring: de ondermaatse groei van de economische activiteit in België in de omvangrijke sector van de handel, de transport en de horeca (18,5% van het bbp). Daarbij speelt enerzijds de impact van de aanslagen in november 2015 (Parijs met linken naar Brussel) en maart 2016 (Zaventem en Maalbeek) een rol. Anderzijds hebben we in de handel door een te rigide arbeidstijdenwetgeving en een toenemende fileproblematiek de boot van de e-commerce gemist ten voordele van Nederlandse, Duitse en Franse bedrijven net over de grens. De tragere groei van handel, horeca en transport is op zich meer dan verantwoordelijk voor de groeiachterstand van België ten opzichte van die drie buurlanden in 2014-2018.

KWALITEITSVOLLE JOBS OF RETOUR DU CŒUR ?

De voorbije vijf jaar zijn in ons land meer dan 240.000 jobs gecreëerd, waarvan meer dan 180.000 in de privésector. In tegenstelling tot wat de vakbonden beweren, zijn die jobs niet van lage kwaliteit. Zoals de cijfers van de RSZ aantonen zijn de meeste gecreëerde jobs voltijdse jobs (of meer dan 2/3). In de private sector geldt dat voor 7 op 10 gecreëerde jobs (68,9%). Een voltijdse job blijft de norm voor ongeveer driekwart van de werknemers. Men kan dus niet zeggen dat het kleine of onregelmatige jobs zijn.

Opvallend daarbij is dat de groei van het aantal jobs gelijke tred houdt met de economische groei. Waar tussen 1996 en 2000 een procent economische groei zorgde voor 0,4 procent extra jobs, is dat in de periode 2016-2018 gestegen tot 0,8 procent. Dit bewijst dat de lastenverlagingen op arbeid wel degelijk effect hebben gehad en nog altijd hebben.

Er zijn momenteel twee strategieën die verdedigd worden. De eerste pleit voor meer koopkracht (hogere lonen, hogere pensioenen, hogere sociale uitkeringen, ...) waardoor de binnenlandse consumptie aangezwengeld zal worden. Vorige regeringen hebben hierop veel ingezet maar dit bleek niet zo succesvol. Tussen 2008 en 2015 verloren we 90.000 jobs in de industrie omdat de externe competitiviteit uit het oog verloren werd. Een andere uitleg waarom jobcreatie via het pad van extra consumptie niet al te effectief is, is de vaststelling dat van elke 100 euro extra koopkracht om en bij de 40 euro de Belgische economie niet ten goede komt. Inderdaad, 10 à 15 euro wordt opgespaard (spaarquote) en 25 à 30 euro lekt weg naar het buitenland (grensaankopen, online aankopen in het buitenland, ...).

De tweede piste – m.n. de concurrentiekracht van de bedrijven verbeteren om zo meer export en omzet te kunnen genereren, hetgeen leidt tot meer jobs – is veel succesvoller en zorgt voor

veel steviger fundamenten voor onze sociale zekerheid. De voorbije jaren hebben dit overduidelijk bewezen. 240.000 extra jobs, betekenen ook meer inkomen voor deze mensen daar een inkomen uit een job altijd hoger is dan een inkomen via een uitkering. Bovendien zorgt een dergelijke strategie voor minder werkloosheidsuitkeringen.

INVESTERINGEN ZIJN DE JOBS VAN MORGEN EN HET INKOMEN VAN OVERMORGEN

De verbetering van de competitiviteit, de stimulering van de investeringen in start-ups en scale-ups, en de verlaging van de vennootschapsbelasting, hebben ook ontegensprekelijk een positieve invloed gehad op het investeringsklimaat in België.

De bedrijfsinvesteringsquote is op haar hoogste peil sinds het begin van deze eeuw en is daarmee beduidend hoger dan in onze buurlanden, het Europees gemiddelde of het wereldgemiddelde. De toename ervan in de voorbije legislatuur in België was ook beduidend sterker dan in onze buurlanden.

Tegelijk stellen we vast dat die investeringen steeds meer gericht zijn op innovatieve projecten en steeds minder op pure arbeidsbesparing. En ook de (daaraan voorafgaande) investeringen in O&O zijn de voorbije legislatuur verder toegenomen, ook dankzij het stimulerende fiscale klimaat.

Resterend pijnpunt inzake investeringen zijn en blijven de overheidsinvesteringen, die nog altijd nauwelijks boven het minimale vervangingsniveau uitstijgen. Vooral de infrastructuurinvesteringen in ons land moeten dringend en structureel worden opgekrakt als we ook in de toekomst nog een aantrekkelijk investeringsland willen blijven. Maar om deze investeringen te kunnen realiseren, zal er binnen het huidige Europese begrotingskader toch eerst wat meer soepelheid moeten gecreëerd worden. Een tekort van bv. 1% BBP op de begroting maar dan wel enkel voor productieve investeringen (en niet voor lopende uitgaven), zou een verstandige strategie zijn.

Het beleid van de voorbije jaren om de competitiviteit van de bedrijven te herstellen en het ondernemersklimaat aantrekkelijker te maken, heeft de exportgroei, investeringen en de kwaliteitsvolle jobcreatie in ons land bevorderd. Het komt er nu op aan om op dit spoor van succes verder te bouwen. Wanneer dit gebeurt, kunnen onze bedrijven blijven investeren in nieuwe productieprocessen, nieuwe producten en nieuwe zakelijke modellen om zo de toekomstige groei en jobs in ons land voor te bereiden.

Pieter Timmermans
Gedelegeerd Bestuurder VBO

Seniorenfeest van Ekonomika Alumni van 26 april 2019 was een recordeditie

Voorzitter Jos Clijsters van de Ekonomika Senioren kon alleen maar tevreden zijn met de 180 deelnemers aan het Seniorenfeest dat op vrijdag 26 april 2019 in de Faculty Club in Leuven heeft plaatsgevonden. Ter herinnering, het Seniorenfeest van Ekonomika Alumni staat open voor alle economen die minstens 40 jaar geleden hun studies aan het 'handelskot' in Leuven zijn begonnen. De Gouden en Diamanten Jubilarissen werden gehuldigd en 'onze rector' professor Luc Sels gaf er de gasttoespraak.

Traditioneel worden op het Ekonomika-Seniorenfeest de Gouden en Diamanten Jubilarissen gehuldigd. De Gouden Jubilarissen zijn Ekonomika alumni die 50 jaar geleden in Leuven zijn toegekomen, de Diamanten Jubilarissen zijn zij die 60 jaar geleden aan de KU Leuven zijn toegekomen. En er waren liefst 11 oud-Ekonomika-praesides aanwezig, met als oudste Torre Mutton die in 1947-48 Ekonomika-praeses is geweest. De andere 10 aanwezige praesides waren: Wim Moens, Jo De Neef, Noël Follet, Armand Renier, René Avonts, Karel Dierick, Donaat Dumon, Jos Clijsters, Jean-Paul Macken en Freddy Nurski. Een bijzondere aanwezige was Prof. Dr. em. Herman Van der Wee die destijds aan menige alumnus de economische aspecten van de wereldgeschiedenis heeft uitgelegd en die nog altijd met hetzelfde vuur en passie vertelt. Waren ook aanwezig de professoren Theo Peeters, Jef Leunis en Marcel Van Acoleyen.

Toen KU Leuven-rector Luc Sels het woord nam, kreeg hij meteen een warm applaus van 'zijn' economen. Vóór hij tot rector

werd gekozen twee jaar geleden was Luc Sels 9 jaar decaan van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. Maar de drukte van het bestaan van een decaan valt niet te vergelijken met die van de rector. Hij ging van wal met de opmerking dat hij alweer een turbulente week achter de rug had met o.a. discussies over dierproeven en bavianen, auteursfraude ... "Het rectorchap is elke dag een ontdekkingsstocht. Je wordt 7 dagen op 7 en 24 uur op 24 opgeslorpt. Maar de zon schijnt vandaag en het gezelschap hier is geweldig", zo vervolgde de rector. Hij meldde ook zeer blij te zijn dat Ekonomika Alumni groeit en bloeit, net zoals de Faculteit en de Ekonomika-studenten.

De KU Leuven heeft nu 14 campussen in 10 steden. Luc Sels: "Ik weet dat dit gevoelig is in sommige steden maar we moeten ruimer durven denken dan alleen per provincie". De KU Leuven zorgt daardoor voor 22.000 jobs, 13.000 aan de universiteit en 9.000 in het ziekenhuis.

Luc Sels meldde fier dat de KU Leuven wereldwijd in de top 50 van de beste universiteiten ter wereld staat, namelijk op de 48ste plaats. KU Leuven beschikt over een jaarlijks budget van 2 miljard euro, waarvan 1 miljard voor de KU Leuven zelf (met 57.000 studenten) en 1 miljard voor het Universitair Ziekenhuis Gasthuisberg. Ter vergelijking: het beroemde MIT in Massachusetts heeft 13.000 studenten en een budget van 6,5 miljard dollar. Maar net zoals in de Champions League waar ploegen met een kleiner budget zoals Ajax met absolute toppers als FC Barcelona kunnen wedijveren, zo kan het dus ook op universitair niveau, aldus de rector. Een spanningsveld is het feit dat de KU Leuven geen studenten kan/mag weigeren. “Tegelijkertijd willen wij als universiteit excelleren. Dat geeft een spanning tussen enerzijds de democratische realiteit versus anderzijds de noodzaak tot excellentie. Hoe lossen we dit op?, is de grote vraag”.

Dat is mogelijk dankzij de 4 kenmerken van de KU Leuven. Luc Sels: “Ten eerste zijn wij een totale universiteit die alles aanbiedt, en dit gebeurt via 15 faculteiten en drie grote groepen, de exacte wetenschappen, de menswetenschappen en de geneeskunde. We zijn dus niet gespecialiseerd in één of twee niches zoals bepaalde andere universiteiten, bv. TU Delft. Voor ons is dat een troef omdat dit perspectieven opent op het vlak van interdisciplinair onderzoek en samenwerking. Wij zijn de enige uni-

versiteit die in de top 100 staat in alle disciplines die wij aanbieden.” De rector ging vervolgens in op het tweede aspect, met name de innovatie. En daar bleek hij nog meer fier over te zijn. Luc Sels: “Wij zijn de meest innovatieve universiteit ter wereld uitgedrukt in patenten. De samenwerking tussen industrie en universiteit is heel intens, en dat leidt tot grote investeringen, namelijk 200 miljoen euro per jaar. Een voorbeeld: de AIDS-remmer komt van het Rega-Instituut van de KU Leuven en brengt ons jaarlijks 100 miljoen euro aan licentie-inkomsten op. Het prototype van de nieuwe revolutionaire onbreekbare Samsonite-reiskoffer is ook aan de KU Leuven ontwikkeld.”

“Ons derde kenmerk is het universitair ziekenhuis. Dat is ook een grote troef voor de KU Leuven. Het gaat niet alleen om Gasthuisberg, maar ook het psychiatrisch centrum in Kortenberg. Het UZ is volledig in de KU Leuven geïntegreerd. En dan is er ook nog onze vierde troef, de KU Leuven Research & Development (LRD).”

De rector ziet als grootste uitdaging de omvang en groei van de KU Leuven beheersbaar te houden. Gelukkig kan de KU Leuven in de Raad van Bestuur rekenen op een aantal ‘captains of industry’, zoals Herman Daems, Luc Bertrand, Urbain Vandeuren ...

Fa Quix

RECTOR LUC SELS OVER DE STRATEGIE VAN DE KU LEUVEN

Op het Seniorenfeest van Ekonomika Alumni op 26 april 2019 in de Faculty Club in Leuven heeft rector Luc Sels de 5 luiken van zijn strategie toegelicht.

Eén, de ambitie om een echt internationale universiteit te worden. 44% van de nieuwe professoren komen nu al uit het buitenland. En aan de universiteit studeren ruim 10.000 buitenlandse studenten. “Wij willen talent op topniveau aantrekken, en dan moet je internationaal gaan”.

Twee, mikken op ‘activerend onderwijs’. Dat betekent dat de studiekalender zal moeten veranderen. De rector weet dat dat gevoelig ligt. “Maar de samenleving is door o.a. de digitalisering ingrijpend veranderd, en studeren daardoor ook.”

En drie gaat precies over die digitalisering. Op dat vlak staat de KU Leuven ver vooruit, aldus de rector. Hij refereert hierbij aan het learning analytics platform zoals dat aan het MIT en Harvard bestaat. “Het is de bedoeling om het onderwijsaanbod via digitale kanalen te verspreiden”. Dat is ook een mogelijkheid om het Zuiden verder te helpen ontwikkelen, via gratis digitaal onderwijs.

Vier, interdisciplinariteit. De rector verwijst hierbij o.m. naar de ‘Leuvense Instituten’ zoals het Kankerinstituut, het Herseninstituut, de archeologische site Sagalassos, het Leuven Institute of Advanced Studies ...

En tenslotte, de duurzaamheid. De rector beseft dat dit een ‘hot topic’ is vandaag. Het doel is om de CO₂-uitstoot van de KU Leuven te verminderen. Hoe? Via bv. een aangepast transportbeleid. “Bestemmingen voor bv. congressen die we binnen een dag met de trein kunnen bereiken, doen we niet meer per vliegtuig. Onze vliegtuigverplaatsingen geven een CO₂-uitstoot van 10.000 ton. Voor zij die toch vliegen vragen we een vliegbijdrage.” De rector weet evenwel dat een groot deel van de CO₂-emissies komen vanwege slecht geïsoleerde gebouwen. “We hebben onze uitstoot al met 50% gereduceerd door isolatie en zonnepanelen. Het laaghangend fruit is al geplukt. Niettemin hebben we de ambitie om onze CO₂-uitstoot met nog eens 10% te verlagen.”

OPROEP TOT STEUN AAN HET HERMAN VAN DER WEE FONDS

“Mag ik ter gelegenheid van deze gezellige bijeenkomst een korte toespraak voor u houden? Ik heb ze speciaal ‘neergeschreven’, want u zult zich wellicht herinneren dat ik destijds steeds last had om mijn colleges niet te laten uitlopen. Het onderwerp van mijn toespraak: een belangrijk nieuw initiatief van onze Faculteit FEB.

Wij weten allemaal dat de groep Humane Wetenschappen te Leuven hoog scoort in de internationale *rankings* op het gebied van onderzoek. Alleen was er nog wat verbetering mogelijk inzake het *multidisciplinair* karakter van het onderzoek. Collega Schokkaert heeft hier op ingepikt en creëerde met dit doel een *Metaforum*. Hij brengt hierin onderzoekers samen uit alle Faculteiten, maar in het bijzonder uit de Faculteiten van de Humane Wetenschappen. De onderzoekers, onderverdeeld in werkgroepen, bespreken onderling een aantal actuele maatschappelijke problemen die sterk in de belangstelling staan van de bevolking. De werkgroepen diepen die problemen grondig uit en formuleren suggesties tot oplossing er van. De analyse en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen worden in papers vastgelegd en verspreid. Meer dan driehonderd onderzoekers werken mee aan dit prachtig initiatief.

Er bleef echter nog één *missing link*: de internationalisering van dit onderzoek en de verspreiding van de resultaten in het buitenland. Opnieuw heeft onze Faculteit het voortouw genomen en heeft daarvoor een goede steun gevonden bij onze huidige rector. Een speciaal ‘Universitair Fonds’ werd opgericht om bij het uitwerken van de onderzoeksprojecten een aantal eminente buitenlandse experts te inviteren. Op kosten van het Fonds verblijven die experts enkele maanden te Leuven als *Fellow* van een *Leuven Institute of Advanced Study*, gevestigd in het mooie Hollands College op het Damiaanplein. De opdracht van de *Fellows* is een extra stimulans te geven aan de diverse onderzoeksprojecten, met andere woorden de onderzoekers te ondersteunen bij de analyse en bij het formuleren van suggesties, voorts te zorgen voor de verspreiding van de resultaten in het buitenland.

Om u een concreet idee te geven van het initiatief licht ik kort de thema’s toe van twee thans lopende projecten. Eerste thema: ‘*de huidige crisis van de Westerse democratie*’. In de betrokken werkgroep wordt gezocht naar de mogelijkheden

om de betrokkenheid van de bevolking bij het politieke debat te versterken en tegelijkertijd de efficiëntie van de politieke besluitvorming te verbeteren. Tweede thema: ‘*het klimaat*’. Om een duplicatie te vermijden met ander onderzoek over dit thema werd gekozen voor een ‘bijzondere’ vraagstelling, namelijk hoe moeten de afspraken van het Klimaatakkoord van Parijs (in eerste instantie vastgelegd met het oog op een toepassing er van in de geïndustrialiseerde landen van het Westen) worden aangepast om ze ‘ook nu’ reeds relevant te maken voor de landen in economische transformatie van Latijns-Amerika, Afrika en Azië?

Een vroegere oproep tot ondersteuning van het Fonds heeft meer dan 200.000 euro opgebracht en er werd al nuttig gebruik van gemaakt bij de thans lopende projecten. Maar koken kost geld. Voor de realisatie van het lopende project over de crisis van de Democratie, bij voorbeeld, financiert het Fonds thans het verblijf te Leuven gedurende één à drie maanden van zes *fellows*. Ditmaal zijn het topexperts uit Harvard University, uit de University of Pennsylvania te Philadelphia, uit Oxford, New Delhi, Utrecht en de National University of Australia te Canberra. De reeds uitstekende basistekst van de Leuvense multidisciplinaire werkgroep krijgt aldus, in zijn finale versie, een mondiale dimensie en reikt suggesties aan die ‘universeel’ toepasbaar zijn.

Voor de ‘internationalisering’ van het gestarte Leuvense initiatief zijn we volledig afhankelijk van het nieuw opgerichte Universitair Fonds. Wegens het succes van de lopende projecten werd daarom besloten om een tweede oproep tot financiële ondersteuning te lanceren.

En zo kom ik bij u terecht. Ik mag veronderstellen dat u allen een geslaagde beroeps carrière hebt doorgemaakt en/of nog steeds doormaakt, en hierdoor een voet in huis hebt in succesvolle privé-bedrijven of openbare instellingen. Daarom ben ik zo vrij bij de gelegenheid van deze samenkomst een beroep te doen op uw blijvende sympathie voor Leuven, en voor onze Faculteit in het bijzonder, om die financiële ondersteuning met succes te ‘beprekenen’ bij uw bedrijven of instellingen. Vanzelfsprekend mag u eventueel ook zelf een extra duit in het zakje doen. Ik hoop dat ik op u mag rekenen en dank u reeds bij voorbaat zeer hartelijk voor uw inzet ter zake.”

Prof. dr. em. Herman Van der Wee

STEUN AAN HET HERMAN VAN DER WEE FONDS

Indien u dit fonds wenst te steunen, dan kan dit via een gift op IBAN-rekeningnummer BE45 7340 1941 7789, BIC-code KREDBEBB van KU Leuven met vermelding van de mededeling: 1FI-FOVDW1-O2010. Giften vanaf 40 euro per jaar leveren een fiscaal voordeel op.

BOEKONOMIKA

Francis Fukuyama over 'Identiteit' en de 'Liberale Democratie'

Op 9 maart 2019 ontving de KU Leuven niemand minder dan Francis Fukuyama in een overvol Maria Theresiacollege om zijn nieuwste boek "IDENTITEIT: waardigheid, ressentiment en identiteitspolitiek" voor te stellen. In samenwerking met professor Steven Van Hecke en Philippe Nys werd er een uitvoerig panelgesprek georganiseerd. Fukuyama liet er op een prikkelende manier zijn licht schijnen op de identiteitspolitiek en de recente actualiteit.

Vanwaar kennen we nu weer deze Francis Fukuyama? In 1989 voorspelde hij in zijn beroemd essay 'The End of History?' dat de liberale democratie het eindpunt is van de ideologische evolutie van de mensheid. Enkele maanden later viel de Berlijnse muur en stortte het communisme in Europa in. De liberale democratie zou vanaf dan de wereld veroveren.

Vandaag zijn we dertig jaar later en wat blijkt? De liberale democratie staat onder druk. Fukuyama analyseert deze omslag met de opkomst van het populisme niet zozeer vanuit een economische invalshoek, maar vooral vanuit de psyche van de mens. Het populisme komt in de eerste plaats voort uit een **gebrek aan erkenning** van de waardigheid van de burger. Een mens kan immers niet zonder erkenning van de identiteit die hij zichzelf toedicht. De strijd naar **identiteit** kan zo gemakkelijk vervellen tot een politieke strijd. Het gaat erom wie je bent en tot welke groep(en) je behoort. Deze mensen voelen zich achtergesteld vanwege de groep waartoe ze menen te behoren. Fukuyama ziet dat verschijnsel bij alle moderne sociale bewegingen: van feministen, transgenders tot islamisten en nationalist.

BEDREIGINGEN

Daarom beschouwt hij identiteitspolitiek als één van de belangrijkste bedreigingen van de moderne liberale democratie in het Westen. Vandaag zien we in onze omgeving en in de media groepen die hun identiteit baseren op vaststaande categorieën: op basis van religie, ras, etniciteit, gender ... De liberale samenleving valt zo uit elkaar in verschillende groepen, opgedeeld door onoverbrugbare scheidslijnen. Zo krijg je een steeds grotere verzameling van groepen die elk ontoegankelijk zijn voor anderen. Terwijl liberale samenlevingen juist vertrekken vanuit een individuele benadering.

Fukuyama vreest dat dergelijke groepen steeds hun eigen specifieke culturele verschillen benadrukken en onvoldoende stilstaan bij wat mensen **samenbindt tot een grotere democratische gemeenschap**. Groepen troeven elkaar af om de meeste aandacht te verkrijgen of presenteren zich in bepaalde gevallen als superieur aan andere. Met zo'n identiteitspolitiek worden onze samenlevingen veroordeeld tot voortdurende conflicten, schrijft Fukuyama.

Hoewel de opkomst van populisme waarschijnlijk meer divers is dan Fukuyama's analyse laat uitschijnen, geeft hij hiermee toch belangrijke inzichten weer. Net zoals hij terecht waarschuwt dat autoritaire leiders (Trump, Erdogan, Poetin, Orban ...) inspelen op deze fragmentatie; autoritaire leiders die voortdurend de pijlers van de liberale democratie ondermijnen door hun aanvallen op de rechtsorde, onafhankelijke media, onpartijdige overheidsadministratie enzovoorts.

OPLOSSINGEN

Wat is de oplossing volgens Fukuyama? Hij ziet heil in een **liberaal patriottisme**, dat openstaat voor de diversiteit van een land, gebaseerd op wetten en democratische idealen zoals vrijheid en gelijkheid. Hij maakte hierbij, zowel in zijn boek als tijdens de lezing, de brug naar Europa waarin hij de ontwikkeling van een echte Europese identiteit naar voor schuift zonder evenwel weg te blijven van de moeilijkheden en de onvolmaaktheden van het Europa van vandaag.

Interessante analyses die zorgen voor veel stof tot nadenken, met nuttige inzichten om de maatschappelijke ontwikkelingen in het Westen beter te begrijpen. Hoewel zijn oplossingen soms meer uitwerking verdienen, wijst hij ons terecht op het belang van nationale samenhang om individuele grondrechten te waarborgen. Een belangrijk debat dat nog even zal voortduren. Wordt vervolgd.

Philippe Nys

BIO FUKUYAMA

Francis Fukuyama (1952) is een Amerikaans politicoloog en filosoof, verbonden aan de Stanford-universiteit. Hij publiceerde naast *Het einde van de geschiedenis en de laatste mens* ook het tweedelige standaardwerk *De oorsprong van de politiek*.

Het boek *Identiteit* kan besteld worden via www.standaardboekhandel.be en kost 19,99 euro.

ANTWERPEN

De onstuitbare opmars van Royal Antwerp Football Club

Met zo'n 200 waren ze, de Ekonomika Alumni op bezoek in het Bosuilstadion bij de voetbalclub met stamnummer 1, namelijk Royal Antwerp FC. Inmiddels heeft de club de voorbije voetbalcompetitie zeer succesvol afgerond, met een vierde plaats in Play Off 1 en met een Europees ticket voor de Europa League (iets wat RSC Anderlecht bijvoorbeeld niet kan zeggen, om maar die club te noemen ...). En toch, in een nog niet zo ver verleden vertoefde RAFC nog in tweede klasse. Vanwaar die opmars? Een bezoek ter plaatse op 21 maart 2019 bracht opheldering.

Na de verwelkoming door Philip Neyt namens Ghelamco legde **Dimitri Huygen**, Business & Communication Manager van de club, ons de geschiedenis en de redenen uit voor het recente succes. Hij herinnerde vooreerst aan het niet onaardige palmares van de club: vier maal landskampioen, tweemaal bekerwinnaar en éénmaal finalist van de UEFA Cup. *"Alles begint dus met de traditieclub die Royal Antwerp FC is, met stamnummer één, en met een prestigieus verleden. De club, ook wel The Great Old genoemd, werd al in 1880 opgericht. Daarmee staat de club voor authenticiteit en traditie. Sinds 1923 wordt gespeeld op de Bosuil in Deurne, waar het stadion nu stap voor stap wordt gemoderniseerd, na de overname door Paul Gheysens van Ghelamco. In 2017 werd de meest moderne hoofdtribune van het Belgisch voetbal gebouwd, en die is, zoals u ziet, een pareltje geworden. Dit jaar starten we normaal nog met de vernieuwing van tribune 4."*

De Bosuil telt anno vandaag een capaciteit van 15.000 zitplaatsen, 12.000 voor gewone supporters en 3.000 business seats en loges. Daarin telt de club 13.250 abonneementhouders, 11.000 bij de gewone supporters en 2.250 bij de business klanten. Van

de loges zijn er 15 verhuurd, op een totaal van 17. Om aan de groeiende vraag te blijven voldoen, wordt het stadion uitgebreid richting een capaciteit van 23.000 zitplaatsen.

RAFC zet ook sterk in op fan engagement. Zo heeft de club ruim 300.000 volgers op Facebook en 30.000 op Instagram. Op business vlak zijn er meer dan 4.000 volgers op LinkedIn. Voor de Business Club, met een 50-tal leden, worden een 10-tal activiteiten op jaarbasis georganiseerd, met steeds een centrale gastspreker.

Dimitri Huygen: *"Qua hospitality bieden wij ook de Diamond Bar aan, de meest prestigieuze in België, waar een vijfgangenmenu wordt opgediend, zo'n honderdtal couverts per match. Dat geeft de gelegenheid aan zakenrelaties om een topinvitatie aan hun contacten aan te bieden. Wij proberen ten andere RAFC te linken aan sterke merken. De merchandising zorgt voor bv. de verkoop van circa 50.000 items per seizoen. RAFC profileert zich als een familieclub, denk bijvoorbeeld aan onze kids fandag die jaarlijks 2.000 bezoekers naar de Bosuil trekt."*

Na de voorstelling van RAFC kwam professor **Wim Lagae**, hoofddocent sportmarketing KU Leuven, campus Antwerpen, de rol en het belang van marketing in het moderne voetbal toelichten. Hij wees vooreerst op de zeer specifieke kenmerken van de voetbalsector *"die geen sector is zoals een andere"*. Daarom dat het voor topondernemers zoals Marc Coucke niet evident is om het succes dat zij in hun gewone business behalen ook te bereiken in het voetbal. *"Maar niettemin moet een moderne topclub worden gerund als een professioneel bedrijf, met een sterk operations management, HR, en marketing management"*, aldus prof. Wim Lagae. *"Segmentatie in de marketing, nl. B2C, B2B en C2C zoals RAFC doet, is de juiste weg."*

Fa Quix

Fellowsviering

Al meer dan 100 jaar spant de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen zich in voor dienstverlening aan de maatschappij op basis van onderzoek en onderwijs op het hoogste niveau. Talrijke topmensen uit het bedrijfsleven, beleid en politiek vormden hier de basis voor hun geslaagde loopbaan. Bij het eeuwfeest in 1998 kende FEB voor het eerst de titel van Fellow van het Hogenheuvelcollege toe aan een selecte groep van belangrijke spelers, actief in het bedrijfsleven of het economisch beleid. Ook dit jaar

werden enkele nieuwe fellows met deze titel onderscheiden voor hun uitmuntendheid in het toepassen van economische denkkaders of principes van wetenschappelijke bedrijfsvoering. Deze 21ste editie vond plaats op 15 mei in de Universiteitshallen met als thema “De impact van protectionisme op de (wereld)economie”. Decaan Wilfried Lemahieu verwelkomde circa 200 aanwezigen in de Universiteitshallen en lichtte kort nog even het belang van de Fellows van het Hogenheuvelcollege toe.

Bart Buysse, Michaël Van Droogenbroeck, Isabel Verlinden, prof. Hylke Vandenbussche, Guy Van Habberney, decaan prof. Wilfried Lemahieu

Wilfried Lemahieu: “Aan de KU Leuven willen we staan voor topkwaliteit inzake academisch onderwijs en onderzoek dat een relevante impact kan hebben op de praktijk. De Fellows van FEB spelen een bijzondere rol bij deze ambitie: vanuit het onderwijs wordt sterk ingezet op employability en optimaal praktijkgericht leren via bv. het samen aangaan van bedrijfsprojecten met de Fellow. Ook inzake onderzoek kunnen de Fellows een belangrijke schakel vormen tussen de academici/onderzoekers en de te onderzoeken materie vanuit de praktijk.”

Hierna stelde de decaan de nieuwe fellows voor, om nadien het woord te geven aan VRT-journalist Michaël Van Droogenbroeck, die het panelgesprek modereerde. Dat panel bestond uit: Bart Buysse (Chief Executive Officer FEVIA, de federatie van de voedingsindustrie), Prof. dr. Hylke Vandenbussche (Gewoon Hoogleraar Internationale Economie, KU Leuven), Guy Van Habberney (Gewezen Economisch Adviseur US Embassy) en Isabel Verlinden (Global Head of Transfer Pricing Services, PwC).

WAT ZIJN DE NADELEN VAN PROTECTIONISME?

Guy Van Habberney ziet een eerste nadeel in de grote onzekerheid dat (dreigend) protectionisme met zich meebrengt (het al dan niet optreden van protectionistische maatregelen geeft aanleiding tot zeer uiteenlopende scenario's en verkeerd positioneren daarop kan zeer grote gevolgen hebben voor de economische agenten). "Dit leidt vrij snel tot een daling in investeringen en daardoor ook van de groei, met bovendien ook heel wat zijdelingse effecten die de globale impact nog versterken. Als er een handelsconflict is tussen bv. de V.S. en China dan gaat Europa daar ook de impact van voelen, en riskeert het daardoor bovendien zelfs nog eerder getroffen te worden dan de V.S."

Isabel Verlinden verwijst naar recente belastinghervormingen binnen de V.S. die de bedoeling lijken te hebben om bedrijven te ontmoedigen om al te veel activiteiten buiten de V.S. uit te bouwen, en aldus niet gespeend zijn van enige protectionistische insteek. "De impact van onzekerheid ten gevolge van protectionisme is enorm; de belastinghervormingen in de V.S. via de invoering van de nieuwe stelsels met enigszins provocatieve namen zoals GILTI en BEAT (zie kader), zijn hier een directe aanleiding toe. Die bepalingen hebben geleid tot honderden pagina's van verduidelijkingen onder de vorm van "regulations" in de VS!"

Bart Buysse van FEVIA bouwt hierop verder met een voorbeeld uit de voedingsindustrie. "Voor de voedingsindustrie kan ik alvast bevestigen dat er ook elders klappen vallen, als er twee mastodonten beginnen te vechten. China en de V.S. zijn voor ons de twee grootste markten buiten Europa, in China wordt vooral de middenklasse voor ons een groeiende markt. Protectionisme maakt het bereiken van deze markt moeilijk bv. door directe invoerbepalingen. Voor kleine, open economieën is protectionisme nefast. Export is voor hen bijna de enige manier om als economie echt substantieel te kunnen groeien. In een dergelijke context dreigt deze groei dan zeer sterk terug te vallen."

Prof. Hylke Vandenbussche: "Protectionisme is een medicijn op korte termijn, op langere termijn zijn er slechte neveneffecten omdat innovatie dreigt te verminderen/stil te vallen, de kwaliteit

van producten achteruit kan gaan en het ook een negatieve impact dreigt te hebben op de jobmarkt."

In Amerika zelf ziet men dat alleszins anders. **Guy Van Habberney:** "Men mag zich niet vergissen over de teneur in de V.S. De meeste Amerikanen vinden dat Trump groot gelijk heeft in zijn positie naar China toe (gezien de vele namaakgoederen, de niet geoorloofde staatssteun, de dumping, joint ventures met diefstal van intellectuele eigendom, de muntmanipulatie...). Ten tijde van Bush Jr en Obama waren er al enkele minimale maatregelen maar dat waren slechts speldenprikken ten opzichte van de huidige massale maatregelen. Het probleem is dat de concessies die eerder gedaan werden door het Chinese onderhandelings-team en waarbij werd ingegaan op de vraag vanuit de V.S. om de gevraagde toegevingen ook in Chinese wetten te gieten, door President Xi Jinping werden teruggefloten (het aanpassen van de wetten maakte de toegevingen te expliciet en gaf teveel aanleiding tot gezichtsverlies)."

VOORDELEN VAN PROTECTIONISME?

Maar zijn er dan ook voordelen aan protectionisme? **Guy Van Habberney:** "Als we kijken naar de objectieven van Trump zijn bv. de maatregelen tegen import van buitenlandse auto's, meer nog dan om dit rechtstreeks te bemoeilijken, vooral bedoeld om fabrikanten ertoe aan te zetten om fabrieken op te zetten in de V.S. ('Voor de tarieven', zie ook hierboven). Dit leidt tot een overheveling van de expertise wat in dit geval zeker ook voor Europa een bijkomend economisch verlies betekent. Specifieke productieprocessen met bv. een digitaal aspect, die momenteel gelokaliseerd zijn in Tsjechië, worden overgeheveld naar Mexico. Dit leidt dan mogelijk wel tot een kwaliteitsverlies wegens minder goed opgeleide arbeidskrachten versus Tsjechië. Even goed hebben protectionistische maatregelen dus het potentieel om de investeringsflow te manipuleren en te doen verschuiven."

Hylke Vandenbussche: "Tot op zekere hoogte heb ik begrip voor de argumenten vanuit de V.S. om (straf)maatregelen te nemen tegen China. De Chinezen hebben een zeer sterk ontwikkeld subsidiebeleid. Daarbij mogen we niet vergeten dat dit vroeger ook bestaan heeft in Europa, waarbij dit systeem intussen erg afgezwakt is, om te komen tot een *level playing field*; zo werd

bij de intrede van de Oost-Europese landen tot de Europese Unie een sterke herziening van de geldende subsidieregimes afgedwongen. In het geval van China daarentegen is hun toetreden tot de WTO gebeurd zonder dat er duidelijke afspraken werden gemaakt hoe hun systeem van subsidies zou worden afgebouwd in de veronderstelling dat dit wel automatisch zou gebeuren. Intussen hebben de Chinezen allerlei achterpoorten gevonden om onder de dwingende verbodsmaatregelen uit te komen, bv. als subsidies op auto's niet langer mogen, worden er subsidies toegepast op auto-onderdelen!"

IS PROTECTIONISME DAN ENKEL EEN FENOMEEN TYPISCH VOOR DE V.S. OF CHINA?

Bart Buysse: "We mogen niet enkel de V.S. of China met de vinger wijzen, zelfs binnen de zogezegd Europese *open ruimte* is er heel veel feitelijk protectionisme bv. via *oorsprongketting* zoals in Frankrijk. In het kader van de varkenspest hebben 15 landen hun grenzen voor België gesloten, soms om pure *drog-redenen* waarachter veeleer commerciële overwegingen schuil gingen en waarbij men ook weinig gedaan heeft om België te helpen om de pest in te dijken. Binnen Europa zijn exportcondities soms moeilijk te vergelijken waardoor het level playing field feitelijk niet steeds aanwezig is. En wij Belgen hebben een weinig protectionistische reflex. We hebben altijd een zeer open economie gehad, wat dus wellicht ook cultureel en historisch (en vanuit doordacht eigenbelang, zie hierboven) te verklaren is."

Isabel Verlinden: "België en bij uitbreiding Europa plaatst zich nogal snel in de rol van slachtoffer, maar is dat wel zo? Er zijn immers ook heel veel verdoken manieren van protectionisme. Neem bv. de recente Europese fiscale staatssteunonderzoeken. De meest bekende is de zogenaamde Apple-case waarbij Ierland gevraagd werd om 13 miljard Euro terug te vorderen van Apple, ook al waren de fiscale akkoorden die ze reeds sinds 1991 in Ierland hadden, de zogenaamde "rulings", perfect legaal bevonden door Ierland. Dit geeft dan aanleiding tot dreiging met vergeldingsmaatregelen (retaliation) door de V.S. via extra belastingen. Het risico bestaat dat er een domino-effect ontstaat waarbij de vraag is wat het echte nut nog is?"

Nog volgens **Isabel Verlinden:** "In een poging om te komen tot enige harmonisatie en een ongewenst opbod tegen te gaan, wordt er vanuit Europa vooral door mevr. Vestager - de Europese Commissaris voor Mededinging - aangestuurd op een Common Consolidated Tax basis, een voorstel dat ook de OESO genegen is. Volgens dit principe zouden multinationals, net omdat ze zich als het ware georganiseerd hebben als '*rollende banden doorheen landen*' op een fractionele wijze getaxeerd worden door die landen op basis van respectievelijke omzet, vaste activa en tewerkstelling zonder rekening te houden met de relatieve productiviteit ervan. Er kunnen grote verschillen en verschuivingen ontstaan op basis van de feitelijke, niet-afgestemde taxatievoeten, en de allocatiesleutels om de *fiscale koek* te verdelen."

Bart Buysse sluit het deel over feitelijk protectionisme binnen Europa zelf af met een sprekend voorbeeld uit de bierindustrie, waarbij "Frankrijk als *wijnland* specifieke invoerheffingen geheven heeft op (Belgische) bieren van *hoge gisting*, omdat die daar *steeds meer succes kenden*."

EUROPA VS V.S.

Guy Van Habberney gaat verder in op de rol van Europa versus derde handelspartners. "Europa is echt niet zonder zonde. Zo waren er bv. de bananenoorlogen waarbij Europa voordelen bood aan invoer vanuit ex-kolonies wat zorgde voor een concurrentienadeel voor Chiquita. Airbus is een constante in deze discussie (uitgebreide steun voor R&D, gunstige wisselkoersgaranties, *debt forgiveness* ...).

Hylke Vandenbussche: "Anderzijds geeft de V.S. dan weer grote steun aan Boeing via het verlenen van militaire contracten. Europa had eerder al de reputatie van protectionistisch te zijn, nu zoekt de V.S. echt de vlucht vooruit. Wat momenteel gebeurt tegenover China is ongezien! Daarbij laten de Chinezen zich echter niet de wet dicteren door een ander land. Wat de V.S. aan China vragen zijn nochtans perfect logische vragen (het herzien van de subsidiepolitiek, de correcte toepassing van de intellectuele eigendomsrechten...). Vanuit hun communistische traditie heeft China het echter moeilijk om daaraan zonder meer te beantwoorden."

Hylke Vandenbussche gaat hierop verder: “Het verkozen worden van Trump is volgens mij geen *accident de parcours* en vertegenwoordigt een gevoel dat al een tijdje zat te ‘gisten’. Voor veel mensen gaat de globalisering te snel, omdat er te veel verliezers zijn zoals de teloorgang van de traditionele staalindustrie in de Midwest. Daardoor ontstaat er een sterke tegenbeweging en verschuiven de preferenties. Dat zie je ook in Europa. De beweging van de gele hesjes in Frankrijk is daar zo een voorbeeld van. Ook de Brexit Saga is daar eigenlijk een voorbeeld van. De massale immigratie vanuit Oost-Europa was de aanleiding voor de leave vote in het Britse Referendum. Dat beschrijf ik ook in mijn boek *‘De Brexit Saga. Het einde van Europa?’* (uitgeverij Pelckmans Pro)”

BREXIT

Hiermee wordt de brug gelegd naar de Brexit als speelveld met mogelijk zeer sterk protectionistische inslag, waarbij onzekerheid als negatief element meteen weer opdrukt, nl. in de manier hoe er moet omgegaan worden met (dreigende) handelsbelemmeringen.

Bart Buysse: “Omdat het vaak moeilijk is om dergelijke situaties te lezen of te voorspellen, proberen we te werken met impact-studies ontwikkeld vanuit verschillende scenario’s. De nakende Brexit is bij uitstek een situatie met veel impact op de voedings-industrie: het beslaat 10% van onze export (ca. 3 miljard euro omzet) en zet 3000 jobs op de helling. Gezien wat er op het spel staat, mag het duidelijk zijn dat dit nu onze grootste aandacht heeft. Grote bedrijven zijn hier zelf vanzelfsprekend terdege mee bezig, bij KMO’s is dit wat moeilijker en wellicht zeer divers. Daarbij ben ik erg benieuwd om te zien hoe goed de Europese Unie in staat zal zijn om de eenheid te bewaren tussen de landen bij zowel een deal als een ‘no deal’, en we overgaan naar het onderhandelen van de toekomstige handels-relaties.”

Volgens **Isabel Verlinden** hebben een aantal ondernemingen met belangrijke activiteiten in de UK al “duale” supply chains opgezet waarbij de ultieme keuze afhangt van de uiteindelijke Brexit-beslissing. Ook zijn er die zelfs inzetten op een mogelijke delocalisatie, een zogenaamde *inversion* waarbij bedrijven een Engelse groep worden, en waardeketens naar de U.K. gekanaliseerd worden via een tax rate van 15%.

Bart Buysse: Sommige bedrijven onderzoeken ook de modaliteiten voor een inplanting in het V.K., andere bedrijven zoeken dan weer een locatie of markten in andere landen; nog andere bedrijven zien de Brexit zelfs als een specifieke opportuniteit!”

BIJ DE BREXIT IS DE SPELTHEORIE NOOIT VERAFF

Hylke Vandenbussche: “Ik kan niet geloven dat de Britten niet weten wat ze doen, gezien de potentiële impact (zowat deze van een oorlog!). Momenteel spelen ze het niet slecht. Ze leggen eigenlijk de vinger op de wonde wat Europa betreft, nl. *wie is de baas?* Is dat Juncker, de president van de Commissie die zei dat de Engelsen geen uitstel zouden krijgen? Is dat Tusk, de president van de Council die zei dat de Engelsen wél uitstel konden krijgen? Is dat Merkel die voorstander was voor uitstel, of Macron die liever geen uitstel van de Brexit had gezien? Uiteindelijk heeft Merkel het gehaald en hebben de Engelsen verlenging gekregen. Maar het lijkt er meer en meer op dat de Britten kat-en-muis met de EU spelen en daarbij schuwen ze het niet om extreme onderhandelingsposities aan te nemen (de *threat point*, bekend uit de speltheorie), nl. ze dreigen er nu al mee *als we niet tot een akkoord met de EU kunnen komen, vallen we gewoon terug op de WTO-regels en dan gooien we onze markt helemaal open voor iedereen door op 87% van onze invoer een nultarief in te stellen*. Dit zou potentieel grote nadelige exportgevolgen voor Europese bedrijven kunnen hebben omdat ook bedrijven vanuit andere landen zoals de V.S. en China een verbeterde toegang krijgen tot het V.K., waardoor de concurrentie in het V.K. sterk zal toenemen. De vraag is of onder deze druk vanuit het V.K., het EU front en de gezamenlijke EU positie zal kunnen blijven standhouden.”

Guy Van Habberney verwijst dan weer naar de schaakmeester Nimzowitsch die stelde dat *‘de dreiging belangrijker is dan de uitvoering’* waarbij het meestal (en net daardoor?) niet zover komt. “Bij een handelsakkoord moet iedereen kunnen zeggen dat ze gewonnen hebben, waardoor het soms tijd vergt om te komen tot een consensus. Anderzijds hebben effectieve handels-conflicten een negatieve impact waardoor ook Trump op zijn hoede is, nl. hogere handelstarieven leiden tot meer inflatie waardoor rentetarieven omhoog gaan wat zwaar negatieve macro-economische effecten kan hebben, en uiteindelijk kan leiden tot een politieke afrekening.”

WELKE SOORTEN ECONOMIEËN ZIJN DAN HET MEEST KWETSBAAR?

Hylke Vandenbussche: “In het algemeen kan men stellen dat zeer kleine, open economieën meer kwetsbaar zijn in een handelsoorlog en dat grotere landen meer voordelen hebben bij protectionisme. Mijn eigen onderzoek toont dat aan. Wie begint een handelsoorlog als eerste? Wellicht het grotere land. Als we kijken naar de V.S. hebben zij een veel grotere *retaliation power* in het conflict met China (hun scope wordt geschat tot wel 600 miljard dollar) versus China zelf (met een scope die eerder in de buurt ligt van 100 miljard dollar). De Wereldhandelsorganisatie WTO is net in het leven geroepen om handelsoorlogen tussen grote en kleinere landen te vermijden en zo de ongelijke posities tussen grote en kleine landen te elimineren en protectionisme tegen te gaan. Maar de V.S. lapt de WTO regels momenteel aan zijn laars en gebruikt zijn macht als de grootste ten opzichte van handelspartners om concessies te krijgen.”

Guy Van Habberney: “Intussen begint de V.S. wel voorzichtiger te worden omdat het weliswaar een tekort heeft op de handelsbalans voor goederen maar een surplus op de *dienstenbalans* met Europa. Dat lijkt men initieel over het hoofd gezien te hebben maar is intussen meegenomen in de globale overwegingen, waardoor de zaak wellicht niet helemaal op de spits zal gedreven worden. Dit gezegd zijnde is protectionisme over een langere termijn bekeken wellicht eerder regel dan uitzondering en dus zeker ook iets om verder ter dege rekening mee te houden, in bijzonder wat de mogelijke komende acties vanuit de V.S. betreft.”

TECHNOLOGISCHE VOORUITGANG ALS KANS OP EN ‘FAIRNESS’ ALS VOORWAARDE VOOR EEN NIEUW VERGELIJK

Met deze uitspraak wordt ter afsluiting door Hylke Vandenbussche het vraagstuk van protectionisme verbreed. “Uiteindelijk houdt

protectionisme, ook nu weer, verband met het streven naar het (geo)politieke leiderschap.”

Bart Buysse verwijst daarop naar de sterk toegenomen technologische mogelijkheden, in bijzonder op het gebied van Big Data, welke onder meer moeten toelaten om zaken maximaal te objectiveren via correcte standaarden en aldus te komen tot min of meer gelijke competitievoordelen, m.a.w. het installeren van een vernieuwd level playing field als een eerste manier om deze kwestie naar de toekomst substantieel te ontminnen.

Als de deelnemende spelers verder willen wegstappen van teveel ethnocentrisme (**Guy Van Habberney:** “Wij Westerlingen ‘ruiken’ de vervuiling in China zodra we van het vliegtuig stappen. De Chinezen echter zien het verstrengen van standaarden gerelateerd aan het milieu vooreerst als een manier om hen uit de markt te houden... Dergelijk dovemansgesprek verhindert om te komen tot een goed vergelijk.”) maar daarentegen de echte wil hebben om te komen tot een billijke regeling, bestaat er een basis voor het nemen van congruerende beleidsmaatregelen. Daarbij is het ontwikkelen van een fiscaliteit die *future proof* is, met als beoogd opzet een taxatie op basis van de plaats waar het product of de dienst *verbruikt* wordt, zowel een bijzonder dringende prioriteit als een eerste practical case om de grenzen van wat haalbaar is te verkennen (waarbij het grote vraagstuk hoe landen zich in de toekomst gaan moeten financieren, zich meteen ook zéér prominent aandient!).

Met de oproep van **Isabel Verlinden** naar de academische wereld om ook maximaal bij te dragen bij het leggen van deze complexe puzzel en via gedegen onderzoek te blijven wegen op het debat werd het boeiende panelgesprek afgesloten, waarbij de rijkelijk aangehaalde elementen en argumenten minstens deels verder werden besproken tijdens de aansluitende receptie en het erg gesmaakte walking dinner!

Peter Vancompenolle

EXHIBIT IVM DE TAXATIEMAATREGELEN GILTI EN BEAT

De VS is sinds de hervorming van december 2017 afgestapt van een systeem van *wereldwijde taxatie* voor Amerikaanse ondernemingen, waarbij een belastingkrediet (m.a.w. een aftrek van de belasting) werd toegekend voor de belasting die buiten de VS werd betaald op inkomsten uit een actieve bedrijfsactiviteit. In de plaats hiervan kwam een systeem dat nagenoeg overal elders wordt toegepast, m.n. een *territoriaal systeem*. Vennootschappen betalen enkel belasting op winsten behaald binnen de landsgrenzen. Winst daarbuiten behaald blijft vrijgesteld. Toch vinden de VS dat elke Amerikaanse onderneming minstens 10.5% belasting moet betalen op winsten die buiten de VS behaald werden, ongeacht of de andere landen wel of niet belasting heffen. Om die licht provocatief als ‘GILTI’ genoemde minimumbelasting (“*Global Intangible Low Taxed Income*”) te berekenen wordt een fictief rendement berekend op alle vaste activa die een multinational buiten de VS bezit en het excès in de VS belast. “*BEAT*” (“*Base Erosion and Anti-Abuse Tax*”) is een andere recent ingevoerde taxatieregeling in de V.S. met een duidelijke boodschap in zowel de volledige naam als het acroniem, waarbij de aftrekbaarheid van uitgaande betalingen voor diensten, het gebruik van merken en octrooien enz. beperkt wordt.

Isabel Verlinden

‘How to find the perfect professional match’

Twée Young Alumni getuigen

ANTHONY HERNAUT – GEBETEN DOOR CORPORATE FINANCE

Anthony Hernaut studeerde in 2012 in Leuven af als Master Handelsingenieur en voegde daar in 2013 nog een Master Accountancy & Revisoraat aan toe. Daarna kon hij snel aan de slag als auditor bij Deloitte – niet zijn droom, wel een goeie leerschool en springplank. Vandaag werkt hij bij Moore Stephens als corporate finance manager. Op zo’n job was hij wel gebrand.

“Ik wist vroeg dat ik in finance wou terechtkomen en dat plan werd echt concreet door het Praktijkcollege in accountancy en financiering in de master. Ik voelde me meteen aangesproken. Ik begeleid nu aandeelhouders bij de verkoop en aankoop van bedrijven en ook bij kapitaal- en schulderstructurering. Voorts geven we puur aandeelhoudersadvies, bv. bij disputen of als tweede opinie.”

“Ik ben wel blij met de zelfstandigheid die ik als kotstudent snel oppikte. Op kot gaan en aan het einde van het jaar slagen, betekent verantwoordelijkheid nemen. Daarnaast heb ik ook gretig gebruikgemaakt van de permanente begeleiding en extra-curriculaire activiteiten die KU Leuven aanbiedt, zoals werkcolleges, Academics for Companies, business games ... Ik zit niet graag stil en als je wat tijd investeert en motivatie hebt, leer je daar altijd uit.”

Permanent leren en een extra inspanning op tijd en stond, een goede gewoonte die Anthony doortrekt. “Hoewel mijn opleiding een heel goede technische basis bood, besepte ik snel dat ik nog veel te leren had. In de praktijk gaat ondernemingen waarderen veel dieper en ruimer. Het is niet louter een Excel-sheet invullen. Wat me het meeste trof, is het belang van psychologie. Zelfs al is het een beredeneerde stap, een bedrijf verkopen kan moeilijk zijn. Voor de meesten is dat als een kind. Je komt ook wel eens tegenover straffe onderhandelaars te zitten. Hoe je de zaken aanbrengt, doet er dus veel toe. Dat leer je toch vooral al doende, maar het maakt integraal deel uit van het proces en ik vind het leuker dan verwacht. Zeker tijdens de laatste onderhandelingen, vlak voor de overeenkomst, willen we dat het helemaal goed zit. Het is fijn om achteraf te horen dat je klant tevreden is met de toegevoegde waarde die je hebt geleverd.”

“Ik ben trouwens nog lang niet volleerd en vind ook steun in mijn groeiproces. Bij Moore Stephens Corporate Finance heerst sowieso een sterke educatieve *vibe*. Vanaf dag één werk je nauw samen met collega’s én partners. Van hen leer je veel, zowel soft als hard skills. En via bootcamps en lezingen over nieuwigheden blijven we up-to-date. Vrienden in de sector met een andere studie-achtergrond, benijden me wel eens om mijn opleiding Handelsingenieur. Vaak hebben zij op de werkvloer een veel langer leertraject afgelegd. Een pittige opleiding en eerste werkervaring geven je toch een voorsprong.”

“De diversiteit van onze dossiers boeit me. Zelfs al liggen de grote lijnen van een verkooptraject vast, de mensen, de sector en de speciale aspecten maken het telkens weer anders, want we leveren altijd maatwerk. Dus ik wil zeker graag de volgende logische stap zetten: partner worden en meer focussen op het commerciële traject.”

GILA MARELUS – A PASSION FOR SUCCESS

Gila Marelus graduated in 2016 as a Master in Business Administration at FEB Brussels Campus. Today, Gila is the Public Diplomacy and Economic Affairs Officer at the Embassy of Israel.

“From the many great opportunities at Campus Brussels, I valued the diverse student body the most. I still cherish the friendships with many people from different backgrounds and cultures that started there. Having lived, studied, and worked in several countries, I always had a strong international perspective and my drive to look across borders has only grown at university. My belief that the English-taught programmes are an asset if you aspire an international career was proven right. Business Administration students are diverse, capable, ambitious and often, like me, pursue a career abroad or in an international environment.”

“I work at the Embassy’s Bilateral Department covering Belgium-Luxemburg. One of my responsibilities is establishing non-political relationships between Israel, and Belgium and Luxemburg. I find the research, leadership, business and other skills honed as a Business Administration student to be particularly valuable in my career. My experiences at Campus Brussels prove very useful at the Embassy when negotiating, budgeting, reporting and speechwriting. For example, I have been well prepared to conduct micro- and macro-economic analyses to assist companies with their investment decisions.”

“Working in diplomacy allows me to both work and learn. At the Embassy I can gain a deeper understanding of many different industries in a fast-paced environment. It has also provided me with a fresh perspective of how companies and bilateral economies cooperate best.”

“In addition, the many areas covered in the Business Administration programme broaden your mind and widen your horizons. The knowledge and the know-how gained from the varied academic subjects, the projects, our study trip to London and my time as an exchange student in Paris, allow me to continue to grow - both professionally and personally. Being a FEB Alumni Ambassador myself, I extend my international activities to a very particular domain, serving as a liaison between prospective international students and KU Leuven. “

To find out about the FEB Ambassadors program and to read more about Gila Marelus see <https://feb.kuleuven.be/eng/alumni-feb/alumni-ambassador>

“I constantly seek out new opportunities to grow and thrive, and I want to continue contributing to both the public and the private sector. In the long run, I would like to return to academia and teach, at least part time. Having gained so much from education, I want to give something back. Ultimately, I believe that is one’s duty for the benefit of future generations.”

Veerle De Grauwe

Zit je in je laatste of voorlaatste jaar en wil je graag wat meer weten over wat bedrijven zoals Deloitte, Moore Stephens, etc. jou te bieden hebben? Kom dan zeker eens langs op de jobbeurzen die Ekonomika, meer specifiek Career & Development, organiseert! Hier kan je met een hapje en een drankje in contact komen met verschillende bedrijven en zien wat ze voor jou in petto hebben. Ben je op zoek naar een bedrijf dat zich vooral focust op een bepaalde master? Dan kan je best langskomen op onze major-specifieke beurzen. Weet je nog niet goed welk bedrijf het beste bij je past? Vul dan zeker onze Matching Tool in voor je naar een jobbeurs van Ekonomika vertrekt! Op basis van jouw interesses linken wij jou aan de bedrijven die het best bij je passen.

Wil je graag op de hoogte blijven van alle jobbeurzen? Like dan zeker de “Career & Development Ekonomika”-pagina op Facebook. Mocht je nog vragen hebben, stuur dan een mail naar bedrijvenrelaties@ekonomika.be

Are you graduating this year or next year and would you like to know more about what companies like Deloitte, Moore Stephens, etc. have to offer? Be sure to visit the job fairs organised by Ekonomika, more specifically Career & Development! Here you can get in touch with different companies with a snack and a drink and see what they have in store for you. Are you looking for a company that mainly focuses on a certain master's degree? If so, it's best to visit our major-specific job fairs. Are you still not sure which company suits you best? Then be sure to fill in our Matching Tool before you go to an Ekonomika job fair! Based on your interests, we will link you to the companies that suit you best.

Would you like to be kept informed about all job fairs? Then definitely like the "Career & Development Ekonomika" page on Facebook. If you have any questions, please send an email to bedrijvenrelaties@ekonomika.be

Prof. Robert Boute over het nieuwe Postgraduaat Smart Logistics:

“Het gaat snel in de logistieke sector”

Onlangs lanceerde de KU Leuven een nieuw postgraduaat: Smart Logistics. Het postgraduaat speelt in op de grote noden van de logistieke sector en biedt daar een passend antwoord op. Deelnemers ontwikkelen multidisciplinaire competenties. De opleiding mikt op een breed publiek en is een unieke samenwerking tussen drie campussen van de KU Leuven.

VANDAAG BESTELD, MORGEN IN HUIS: DE UITDAGINGEN VOOR DE LOGISTIEKE SECTOR

U staat er niet bij stil, maar uw aardappel, boek of van modieuze scheuren voorziene jeans komen niet vanzelf van de producent naar de buurtwinkel of uw voordeur. Daarvoor zorgt de logistiek. Dat kan nog veel sneller, goedkoper en duurzamer dan nu al gebeurt. Zo zeggen althans de mensen achter het nieuwe postgraduaat Smart Logistics.

Voor wie aan definitiedwang lijdt: logistiek bestaat uit alle handelingen vanaf het einde van de productie totdat de klant het product in handen houdt. Denk daarbij vooral aan transport, opslag en bevoorrading. Maar gebeurt dat wel optimaal? Niet echt, zo leert een klein voorbeeldje. U bent op de snelweg. De monsters op twintig wielen die uw Golfje bedreigen, zijn gemiddeld minder dan halfvol. Beeld u in: elke vrachtwagen, van hier tot Timboektoe, minder dan halfvol. Verspilling! En de CO₂-uitstoot van het vrachtwagentransport neemt nog voortdurend toe. Vervuiling! Tegelijk willen de klanten hun producten sneller en goedkoper bezorgd zien. Onmogelijk? Dat niet, maar er is wel werk aan de winkel. Er zijn nieuwe logistiekdeskundigen nodig.

Omwille van deze grote uitdagingen is er nu het postgraduaat Smart Logistics, dat vanaf volgend academiejaar door de drie campussen van de KU Leuven in Oost- en West-Vlaanderen wordt aangeboden: Campus Kulak Kortrijk, Campus Brugge en Technologiecampus Gent. “De regionale inbedding is een *backbone* van de nieuwe opleiding. De universiteit moet ook

naar de mensen gaan, de regio in. Dat doen we met het nieuwe postgraduaat heel duidelijk”, aldus vicerector Piet Desmet.

HARD EN SOFT

Er beweegt veel in het land van de logistiek. Daardoor heeft de sector voortdurend nood aan nieuwe kennis en expertise, niet zelden gekoppeld aan nieuwe technologie. Je moet mee zijn.

We vroegen aan twee deskundigen die van nabij bij het postgraduaat betrokken zijn, wat de sector vraagt en wat ze mag verwachten.

“Er zijn talloze uitdagingen, soms best pittige. Toch is de oplossing vaak dichterbij dan we vrezen”, zegt professor Robert Boute (Onderzoeksgroep Productie en Logistiek, KU Leuven en Vlerick).

“Met nieuwe hardware en nieuwe software kom je al heel ver. Nieuwe hardware kan bijvoorbeeld bestaan uit sensoren, die voortdurend nuttige data genereren voor wie een vloot vrachtwagens of containerschepen moet beheren. In het groeiende *internet of things* zijn die componenten met elkaar verbonden. Al die data, bijvoorbeeld rond locatie van je goederen, temperatuur, beschikbare ruimte enzovoort, kunnen dienen om het transportproces te optimaliseren. Je moet die gegevens wel verwerkt krijgen, bij voorkeur in *realtime*. Daarvoor heb je dan weer forse rekenkracht nodig.”

Professor Greet Vanden Berghe (Technologiecluster Computerwetenschappen, Gent-Aalst): “De hardware groeit snel, maar de belangrijkste ontwikkelingen van de voorbije tijd zijn veel meer op algoritmisch vlak te vinden, in de software dus. De complexiteit van dingen die op het eerste gezicht relatief eenvoudig lijken – ga van A naar B, of stapel X dozen in ruimte Y – is zeer hoog. Vaak neemt die exponentieel toe naarmate er meer factoren in rekening gebracht worden.”

We krijgen een korte demo. Hoe stapel je zoveel mogelijk dozen van een bepaalde maat in een gegeven ruimte? Domweg dozen op elkaar stapelen suggereert dat de ruimte 20 stuks kan bevatten. Maar wat als je de dozen eerst kantelt? Dan kunnen er blijkbaar meer in. En wat als je sommige dozen wel en andere dozen niet kantelt? Dan blijkt er plots ruimte voor 23 dozen. Maar uitvissen hoe je 23 dozen precies moet kantelen en stapelen, kan je als menskind al niet meer aan. Wat dan met een container, waar duizenden dozen in moeten? En wat met een containerschip? En wat met een vloot containerschepen?

“Het stapelen is natuurlijk maar een fractie van de problematiek”, zegt Robert Boute. “Breng je ook producten van je bestemming mee terug? Op welk moment? Wat met andere factoren, de energieprijzen, personeel ... Je ziet meteen al dat er in de logistiek heel wat ruimte is voor een ‘snuggere’ aanpak en voor toepasbare kennis.”

“Bedrijven ontwikkelden die kennis natuurlijk vaak zelf. Logistiek kon zo het concurrentiële verschil maken. Maar wat als zou blijken dat je juist door van je eigen logistiek af te stappen, een nog groter voordeel genereert? Misschien moet je je eigen vrachtwagens elimineren en transportruimte huren via een soort Uber voor vrachtwagens? Mogelijkheden zat om te verkennen, met veel groeipotentieel, maar ook veel onzekerheid.”

INTERDISCIPLINAIRE KENNIS EN PRAKTIJK

Over die hele problematiek, tig keren complexer dan we hier kunnen aangeven, bestaat veel expertise aan de KU Leuven en de geïntegreerde opleidingen. Maar die expertise was verspreid. Je kon wel wat vinden bij economie, bij de ingenieurs, bij computerwetenschappen en elders. Maar niet alles samen. Met het nieuwe postgraduaat in *smart logistics* wordt die expertise gegroepeerd, en ze wordt ook in één pakket aangeboden, niet vanuit een bepaalde deeldiscipline.

Waarom een postgraduaat? “Omdat we echt wel aansluiting zochten bij de bedrijfswereld, de arbeidswereld”, zegt programma-coördinator Lindsay Vandenameele. “Het mag geen louter theoretische oefening zijn. Een goede wetenschappelijke onderbouw is nodig, maar de nieuwe opleiding wil vooral een link met de praktijk. Daarom mikken we op een publiek dat al een aantal jaren praktische ervaring heeft en dat de noden en mogelijkheden van de sector kent.”

“Interdisciplinair werken is de boodschap”, zegt Lindsay. “Zowel de economische, technologische, commerciële, organisatorische als IT-aspecten komen in de opleiding uitvoerig aan bod. Enkel die multidisciplinariteit biedt deelnemers het totaalzicht dat hen in staat stelt om de dagelijkse logistieke werking te superviseren, strategische plannen uit te zetten én de nodige investeringen af te wegen. Bovendien moet een deelnemer, eens afgestudeerd, ook de implementatie daarvan kunnen begeleiden.”

4 MODULES

De opleiding bestaat uit 4 modules en loopt van september 2019 tot maart 2020. De modules zijn: supply chain management, transportoptimalisatie, datagedreven logistiek en HR & leadership. Deelnemers maken ook een afsluitende scriptie.

Daarin passen ze de theorieën en instrumenten van smart logistics toe in hun eigen organisatie.

“Het Postgraduaat Smart Logistics moet een verrijking zijn voor de deelnemer zelf en bovendien ook een meerwaarde zijn voor de hele organisatie”, zegt Lindsay Vandenameele. “Dat bereiken we doordat deelnemers met de materie van het postgraduaat actief aan de slag gaan in hun organisatie.”

EEN RUIME INSTROOM MET EEN STEVIG FUNDAMENT

Net omdat het multidisciplinaire in deze opleiding zo belangrijk is, is er niet één vooropleiding vereist voor dit postgraduaat. “De opleiding is er voor ondernemers en bedrijfsleiders, maar ook voor logistiek managers, supply managers en voorraaden/of productieverantwoordelijken”, licht Lindsay Vandenameele toe. Ook operationeel managers en IT-verantwoordelijken van distributie- en productiebedrijven en andere organisaties die voor logistieke uitdagingen staan vinden zeker hun gading in dit postgraduaat.”

EEN UNIEKE SAMENWERKING

Het postgraduaat is een unieke samenwerking binnen KU Leuven. Het Postuniversitair Centrum KU Leuven Campus Kulak Kortrijk en de Faculteiten Economie en Bedrijfswetenschappen en

Industriële Ingenieurswetenschappen sloegen de handen in elkaar. “Het multidisciplinaire karakter van de opleiding zien we ook vertaald in de organisatie ervan”, zegt Lindsay Vandenameele daarover. Deelnemers volgende lessen dan ook verspreid over drie locaties: KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, KU Leuven Campus Brugge en KU Leuven Technologiecampus Gent. “Deelnemers komen op elk van die locaties in aanraking met de verschillende aspecten van smart logistics. Zo brengen we de expertise dichterbij hen.”

De ervaren specialisten uit deze geledingen van KU Leuven én externe experts garanderen een optimaal evenwicht tussen onderzoeksinzichten en ervaringen uit de bedrijfswereld. “Het Postgraduaat Smart Logistics is dan ook een typisch KU Leuven-postgraduaat: met een grote wetenschappelijkheid en toch voortdurende terugkoppeling naar de praktijk. Het voordeel van een postgraduaat is dat deelnemers ook daadwerkelijk al met beide voeten in die praktijk staan en de wisselwerking dus groter is”, besluit Lindsay Vandenameele.

Alle info en inschrijven voor het Postgraduaat Smart Logistics vindt u op www.kuleuven.be/smartlogistics.

bron: Campuskrant KU Leuven

Can you protect
your future growth
in a changing
geopolitical climate?

ey.com/be #BetterQuestions

EY
Building a better
working world

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

IN MEMORIAM

Professor emeritus Geeraard Boddez

Geeraard Boddez overleed op 7 maart 2019 op de leeftijd van 91 jaar.

**Toespraak uitgesproken door prof. Nadine Buys, decaan Faculteit
Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven**

Als decaan van de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de KU Leuven is het mij een eer om enkele woorden van respect en dank voor onze collega Emeritus Gewoon Hoogleraar Geeraard Boddez uit te spreken. Persoonlijk heb ik hem niet gekend, hij had de faculteit reeds verlaten toen ik daar begon, maar een rondvraag bij de iets oudere collega's leerde me dat Professor Boddez een heel bijzonder man was.

Geeraard Boddez werd in 1964 lector benoemd aan de KU Leuven en het jaar daarop hoogleraar. In 1965 richtte hij, op vraag van de universiteit, het centrum voor landbouw-economisch onderzoek op wat nu nog verder leeft als de afdeling Bio-economie. In 1974 werd hij gewoon Hoogleraar, de hoogste graad die een professor kan bereiken en dit gaf hem de kans zich volledig te wijden aan het wetenschappelijk werk dat voor hem toch zijn eerste roeping was.

Doorheen zijn hele academische carrière herkennen we steeds zijn drijvende, mennende ingesteldheid naar de mensen rondom hem: studenten en onderzoekers. Geen bevelende, verplichtende te autoritaire kracht, maar wel een prikkelende gedrevenheid die zelf als voorbeeld diende voor de anderen rondom hem.

Een probleem analyseren en u er mee in doen bijten, door een discussie uit te lokken waarin je eerst als buitenstaander stond, maar waarin je spoedig centraal stond als deelnemer. Discussies met Professor Boddez waren legendarisch. Hij verloor hierbij elk besef van tijd, en zoals een collega en goede vriend van hem me vertelde: vaak kostte het oversteken van de binnenkoer van het landbouwinstituut, enkele tientallen meters, meer dan een uur, doordat Professor Boddez een stelling poneerde en daaropvolgend ook meteen alle voor- en tegenargumenten zelf verdedigde, tot een visie kwam, die hij dan zelf ook weer durfde te weerleggen en waarbij de conclusie de uiteindelijke goedkeuring kreeg van beide partijen.

Professor Boddez was een briljante geest; een rigoureuze denker en ook een zeer creatieve denker; niet herhalen wat anderen gezegd hebben maar integendeel het in vraag stellen en zelf met een alternatieve oplossing komen. Geen schrik om dwars te liggen maar moedig een stelling verdedigen. Hij had daarbij meestal gelijk.

Dit bracht hij ook over op onze studenten. Aan onze faculteit doceerde hij gedurende 28 jaren de colleges Landbouwhuishoudkunde, Landbouwbedrijfs-economie, Landbouwmarketing en Landbouw-economie. Voor de studenten bleef hij steeds één van de boeiendste (en tegelijkertijd één van de vermoeiendste) lesgevers. Zijn rijke, telkens geactualiseerde literatuurkennis stoffeerde op uitermate interessante wijze zijn hoorcolleges.

Ook in zijn onderzoek, niet repetitief toepassen wat in andere landen onderzocht werd maar origineel denkwerk verrichten. Een uitstekende econoom die de grondslagen van de klassieke economie dermate beheerste. Hij ademde economie. Vooral beslagen in de macro-economie, wist hij rigoureuze het

onderscheid te maken tussen structurele tendensen en de conjuncturele bewegingen die er zich op enten.

De algemene waardering van de collega's uitte zich in zijn verkiezing tot decaan voor een periode van drie jaar. Hij nam de discussiecultuur mee naar het beleid van de faculteit. De vergaderingen van het faculteitsbestuur duurden legendarisch lang, vaak tot midden in de nacht. Maar de administratieve rompslomp die gepaard gaat met het decaanschap lag hem niet zo goed. En hij was tevreden zich na deze periode opnieuw voltiids aan landbouweconomisch onderzoek en onderwijs te mogen wijden.

Professor Boddez was echte academicus, die de vrijheid van denken en handelen hoog in het vaandel voerde. Een uitstekende professor die de principes van de economie glashelder kon uitleggen aan zijn bio-ingenieurs. Een inspiratiebron voor medewerkers en doctorandi. Een voorbeeld voor heel wat collega's.

Geachte familie, in naam van universitaire gemeenschap en de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen in het bijzonder, bied ik u ons oprecht medeleven aan. Wij herinneren ons voormalig decaan Geeraard Boddez als een zeer gedreven en wijs man.

GETUIGENIS VAN EEN OUD-STUDENT

In het academiejaar 1977-78 heb ik het genoeg gehad om les te krijgen van prof Geeraard Boddez, voor het keuzevak Landbouweconomie. Prof Boddez was in alle opzichten een buitenbeentje. Hij kwam van de landbouw-faculteit, toen zo genoemd. En soms kwam hij recht van het veld, soms nog met zijn laarzen aan. Altijd goed gezind. Hij bracht 'het frisse buiten' binnen in het mufte gebouw in de Leuvense Dekenstraat. Lesgeven kwam eerder neer op het vertellen van verhalen. Zoals over de varkenscyclus. Met een mopje tussendoor, soms wat mompelend, altijd goedlachs. Het leek ons dat we daar onmogelijk een moeilijk examen van konden verwachten. En dat bleek ook zo: hij was mild met de beoordeling van de studenten. Of kwam dat omdat hij de economen ook als buitenbeentjes beschouwde, zelf komende van de bio-ingenieurs? Ik herinner mij een gastcollege dat hij in Heverlee in Het Geel Huis ging geven, voor economen én ingenieurs, daar in dat huis in het Arenbergpark. Uiteraard veel te klein. In een mum van tijd stonden we tot buiten. Driekwart is dan maar onverrichterzake vertrokken. De week erna zei hij ons dat 'dat geen leerstof was', en hij ging gepassioneerd verder met het uitleggen van de varkenscyclus. Geeraard Boddez: een excentriek maar tevens bijzonder interessante professor!

Fa Quix

Awards and appointments

KORTRIJKSE PROFFEN HALEN FRANCQUI-PRIJS 2019 – DE BELGISCHE NOBELPRIJS – BINNEN VOOR ONDERZOEK NAAR IMPACT GEZINSBESLISSINGEN OP INDIVIDUEEL WELZIJN

De Francqui-Prijs, ook wel de Belgische Nobelprijs genoemd, gaat dit jaar naar drie economen van de KU Leuven: Laurens Cherchye, Bram De Rock en Frederic Vermeulen. Meteen een unicum in de geschiedenis van de prijs, want nog nooit eerder waren er drie laureaten. Een perfecte illustratie van wat team science kan betekenen. Alle drie de laureaten hebben tevens hun roots aan de KU Leuven Campus Kulak in Kortrijk. Prof. Cherchye ligt aan de basis van het Kortrijkse onderzoeksteam samen met prof. De Rock – tegelijk prof aan Kulak en aan de ULB - en met zijn Leuvense collega prof. Vermeulen, die zelf ook aan de Kulak studeerde.

De drie economen, verbonden aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, ontwikkelden samen een methodologie waarmee ze de keuzes van individuele gezinsleden en de verdeling van geld en tijd binnen gezinnen op een betrouwbare manier kunnen verklaren én voorspellen. De jury prijst het onderzoek voor de belangrijke maatschappelijke relevantie: het maakt scherpe conclusies mogelijk over de impact van overheidsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld een hervorming van de personenbelasting of de wetgeving rond echtscheidingen, op de gezinsbeslissingen en het daarmee gepaard gaande individuele welzijn.

De focus van het bekroonde onderzoek is de analyse van het keuzegedrag van individuen in gezinnen, op basis van het 'collectieve model'. Dit economische model uit de late jaren 80 houdt expliciet rekening met het feit dat individuen in gezinnen eigen voorkeuren hebben. De laureaten breidden dit model verder uit en ontwikkelden een methodologie waarmee de keuzes van gezinsleden en de verdeling van geld en tijd binnen gezinnen niet alleen kunnen worden verklaard, maar ook voorspeld.

Vooraf in die voorspellingskracht schuilt de enorme maatschappelijke bijdrage van dit onderzoek. De invloed van nieuwe beleidsmaatregelen op de verdeling van geld en tijd binnen een gezin, zoals bijvoorbeeld kinderbeijlag of bepaalde belastingtarieven, kunnen op deze manier beter geëvalueerd worden. Bovendien biedt de methodologie onder meer de mogelijkheid om armoede en ongelijkheid preciezer te meten dan de huidige gangbare methodes. Een van de belangrijkste bevindingen tot nog toe is dan ook dat er een ongelijke verdeling bestaat van geld en tijd tussen de leden van een gezin. Meer nog, in de standaard armoedecijfers wordt de armoede van vrouwen binnen een gezin systematisch onderschat.

“Studies rond consumentengedrag veronderstellen doorgaans dat gezinnen zich gedragen als één enkele beslissingsnemer, de zogenaamde unitaire benadering. Ook voor de invoering van nieuwe overheidsmaatregelen wordt hier te vaak van uitgegaan, terwijl een gezin complexe interacties en verschillende onderhandelingsposities tussen zijn leden kent. Het is door onze kritische blik op de unitaire benadering en onze gedrevenheid als wetenschapper om de wereld te verklaren en te veranderen dat we deze methodologie ontworpen hebben”, zeggen Laurens Cherchye, Bram De Rock en Frederic Vermeulen.

Kracht van deze methodologie is dat ze ook vertaald kan worden naar andere maatschappelijk bijzonder relevante domeinen. Zo kan ze bijvoorbeeld de basis vormen voor nieuwe modellen voor het analyseren en voorspellen van het productiegedrag van bedrijven in functie van de financiële beperkingen waarmee deze geconfronteerd worden.

De drie laureaten richtten een tiental jaren geleden samen de onderzoeksgroep GARP (Group for the Advancement of Revealed Preference) op, bestaande uit een twintigtal onderzoekers van de KU Leuven en de *Université libre de Bruxelles*. Ze zijn naar eigen zeggen erg verheugd dat de Francqui-Prijs voor de eerste keer aan meerdere onderzoekers tegelijkertijd toegekend wordt. Het toont de kracht van hun samenwerking en hun complementaire expertises aan, een typevoorbeeld dat in academisch onderzoek het geheel meer is dan de som van de delen.

Zijne Majesteit de Koning reikte op 6 juni de prijs uit aan Frederic Vermeulen, Bram De Rock en Laurens Cherchye. © Dann www.dann.be

Op 10 oktober 2019 geven de Francqui-winnaars een lezing voor de Alumnileden aan de Brusselse campus. Laurens Cherchye, Frederic Vermeulen en Bram De Rock zullen deze avond hun onderzoek voorstellen en tekst en uitleg geven over wat de Francqui-Prijs voor hen precies betekent.

HELE GROTE MAAR TEGELIJK ERG NUCHTERE FAN VAN EUROPA

Interview met Prof. dr. Hylke Vandenbussche over haar Brexit-boek

De kat uit de boom kijken of bij de pakken neerzitten – daarop zal je Prof. dr. Hylke Vandenbussche, hoofd van de vakgroep Internationale Economie aan de FEB, niet

betrappen. Bij zwaar weer wil ze alle hens aan dek, de beste ideeën horen en vooral - aanpakken. Na het Brexit-referendum in 2016 was nog niemand van zijn verbazing bekomen toen zij al de mogelijke gevolgen aan het onderzoeken was. Het nieuwe model dat daaruit resulteerde vond intussen ingang in en buiten Vlaanderen en we horen haar regelmatig in de pers. En terwijl de donkere wolken zich boven Europa blijven samenvakken (we spraken elkaar begin mei 2019 n.v.d.r.), deelt ze haar liefde voor en bezorgdheid over het Europese project met het grote publiek: “Het is onze beste optie voor de toekomst, maar we moeten nu wel vooruit.”.

EEN VAN DE REDENEN WAAROM UW BOEK ERG PLEZIERIG LEEST, IS DAT U MEER THEORETISCHE OF WETENSCHAPPELIJKE STUKJES INBEDT TUSSEN HERINNERINGEN EN ANECDOTES UIT UW EIGEN LEVEN. WAS HET UW OPZET OM ER EEN HEEL PERSOONLIJK VERHAAL VAN TE MAKEN?

Een persoonlijk verhaal was niet mijn hoofddoel. Wel wou ik een zo breed mogelijk publiek bereiken. Door mijn jarenlange ervaring als lesgever weet ik dat een verhaal met voorbeelden en persoonlijke details het beste blijft hangen. Tijdens het schrijven stelde ik me ook voortdurend de vraag: ‘Waarom doe ik dit? Waarom fascineert die Brexit mij zo?’ Het antwoord hangt sterk samen met mijn verleden: reiservaringen in Europa uit mijn kinder- en mijn studententijd, mijn masteropleiding en werk als docent in Cambridge en later mijn opdracht bij de Europese Commissie, waar ik mee in de operationele eenheid van het VK zat. Voor mij vormen al die persoonlijke anekdotes één geheel.

U DRAAGT HET EUROPESE PROJECT EEN WARM HART TOE EN NA HET REFERENDUM IN 2016 WAS U NET ZO VERBAASD ALS VELE ANDEREN. TOCH TOONT U OOK BEGRIP VOOR HET VK. SCHOOF U DAAROM VRIJWEL METEEN ANDERE PROJECTEN AAN DE KANT OM TE KIJKEN NAAR DE MOGELIJKE IMPACT?

Na het referendum leek de EU het belang van de Britse uitstap te bagatelliseren, alsof voor de overige landen de Brexit *peanuts* was. Dat kon niet kloppen. Het VK heeft zoveel *intangibles* ingebracht en zo vaak de koers mee bepaald – soms als dwarsligger, maar die heb je ook nodig. En dan is er nog het economische aspect. Ik kon moeilijk geloven dat het vertrek van de tweede grootste economie zo weinig betekende voor de rest van de EU, zoals de gangbare modellen voorspelden. Groten-deels uit nieuwsgierigheid wou ik de mogelijke implicaties van een Brexit-handelsschok meten, maar ook deels vanuit een sympathie voor de Britten. Tijdens mijn studie in Cambridge kwam ik de meest uiteenlopende nationaliteiten tegen, ook uit oud-kolonies, en de Britten waren daar *very much at ease* mee. Ik leerde de Britten in die periode kennen als zeer tolerant. Daarom was ik ook zo verbaasd dat migratie aan de basis van de uitslag van het referendum lag.

Ook observeerde ik dat het VK, net zoals Frankrijk trouwens, veel meer ongelijkheid kent dan België. Wij hebben een grote, brede middenklasse en minder hiërarchie en ongelijkheid, wat ons land uniek maakt.

DE HIËRARCHIE IN CAMBRIDGE EN OOK BIJ DE EUROPESE COMMISSIE SCHETST U IN UW BOEK OP VERMAKELIJKE MAAR OOK KRITISCHE WIJZE. BENT U ALLERGISCH AAN HIËRARCHIE?

Niet als ze een duidelijke functie heeft en goed werkt, zoals bijvoorbeeld in het leger. Bij de Europese Commissie hoopte ik met mijn academische achtergrond op meer dynamiek en creatieve anarchie. Zeker op moeilijke momenten verwachtte ik alle hens aan dek en dat de mensen met de beste ideeën het woord zouden krijgen. Dat viel tegen. Goede ideeën van jonge mensen onderaan de ladder kwamen vaak niet aan bod. De EU is weliswaar jong en heeft kinderziektes - je mag niet te vlug te veel verwachten, maar toch ... Gelukkig verandert dat en beseffen de lidstaten intussen dat Europa serieuze beslissingen neemt en dat ze hun beste mensen er moeten naar afvaardigen. Maar het duurt allemaal zo lang! In een tijd van onzekerheid en snelle veranderingen op wereldvlak is dat gevaarlijk voor haar stabiliteit! Dat bleek nog maar eens bij de verlenging die begin april aan de Britten toegestaan werd in de Brexit-saga: uiteindelijk heeft Merkel het pleit gewonnen - economisch gewicht is nog steeds politiek gewicht.

DAARMEE ZIJN WE BIJ DE ECONOMIE BELAND, DE RODE DRAAD VAN UW VERHAAL. CENTRAAL STAAT DE ONTWIKKELING VAN HET GLOBALE-NETWERK-MODEL OM DE IMPACT VAN DE BREXIT OP KORTE TERMIJN TE BEREKENEN. WAT MAAKT DAT ZO BIJZONDER? WE LEVEN TOCH AL LANGER IN EEN NETWERKECONOMIE?

Dat klopt, maar de meeste internationale economen berekenen nog steeds de impact van handelsschokken met het *gravitas-model*. Dat kijkt enkel naar de rechtstreekse handel tussen twee landen: hoeveel export verliest Belgisch staal als het VK er invoertarieven op heft en hoeveel jobs gaan daardoor in die sector verloren? Door het onderzoek over Brexit, werd het mij duidelijk dat er een foutenmarge zit op het *gravitas-model*. Als alternatief schuif ik een netwerkmodel naar voren, een nieuw theoretisch model dat heel de netwerkstructuur tussen alle sectoren in Europa in rekening neemt. De oplossing van het model genereert een formule die we kunnen gebruiken om de impact van Brexit in te schatten aan de hand van netwerkdata.

DAT KLINT ERG LOGISCH, MAAR HOE BEGIN JE DAARAAN?

Door véél en lang samen voor een bord aan de muur te zitten en te praten. Gelukkig had ik twee uitstekende doctoraatsstudenten, één krak in netwerkdata en één krak in wiskunde, die allebei mijn cursus hadden gevolgd, wat essentieel was voor

BOEK - DE BREXIT-SAGA. HET EINDE VAN EUROPA?

Eind maart publiceerde Prof. dr. Hylke Vandenbussche het boek '*De Brexit-Saga. Het einde van Europa?*' Hoewel ze econometist is en hoofd van de vakgroep internationale economie, is het boek allerminst een technisch relaas. Het is een persoonlijk en vaak vermakelijk verhaal van iemand die als student en docent aan de universiteit van Cambridge de Engelse volksaard goed leerde kennen, maar ook de visie van de EU-ambtenaren door haar werk bij de Europese Commissie in Brussel. Uit de herinneringen en anekdotes aan beide kanten van Het Kanaal spreekt zowel een grote sympathie als een kritische houding tegenover beide partijen. Daarnaast beschrijft het boek ook eenvoudig de economisch impact van Brexit.

Na het referendum van 2016 ging Vandenbussche ondersteund door haar team op zoek naar de beste manier om de kortetermijneffecten van Brexit te berekenen. Die wetenschapsreis resulteerde in een nieuw theoretisch model dat Europa voor het eerst in kaart brengt als netwerkeconomie. Vandenbussche geeft zo een inkijk achter de schermen van de Europese Commissie en van de academische wereld, alsook een inkijk in haar leven en hoofd. Want je leest ook welke maatschappelijke thema's haar bezighouden naast de bezorgdheid over de toekomst van Europa, zoals emancipatie en het glazen plafond, het belang van wetenschap en journalistiek voor de democratie en de *brain drain* in de academische wereld.

Met het boek *De Brexit-Saga* haal je niet alleen een avond aangename lectuur in huis, maar ook een bijzondere kijk op het Europese verhaal met flink wat stof tot nadenken en tot discussie. En dat is de bedoeling!

H. Vandenbussche, *De Brexit-Saga. Het einde van Europa?*, uitgeverij Pelckmans Pro, 2019, 108 blz. verkrijgbaar bij De Standaard of bol.com.

.....

hen om de sprong te maken. Het netwerkmodel werkt als volgt: neem als voorbeeld Belgisch staal. Bij Brexit zal de directe uitvoer van Belgisch staal naar het VK onderhevig zijn aan het staalinvoertarief. Dat zorgt voor een daling van die directe uitvoer en van het aantal jobs in die sector. Maar Belgisch staal wordt ook gebruikt in onder meer Duitse auto's, Franse vliegtuigen en Spaanse fietsen die naar het VK gaan. Voor Belgisch staal gebruikt in Duitse auto's is ook het tarief van auto's van toepassing. Kortom: Belgisch staal wordt direct getroffen door een staaltarief, maar ook indirect door het autotarief omdat Belgisch staal gebruikt wordt in Duitse auto's voor het VK. Idem voor de Franse vliegtuigen en de Spaanse fietsen die hun weg naar het VK vinden en die Belgisch staal gebruiken. Wil je de totale impact van Brexit berekenen, dan gaat het niet alleen over het tarief op staal, maar ook over alle tarieven in andere sectoren waarin dat Belgische staal verwerkt wordt - en de omvang van die sectoren. Bovendien werkt ons model enkel met de toegevoegde waarde in plaats van met bruto exportcijfers. Het *globale-netwerk-model* is dus veel uitgebreider en de berekeningen zijn een stuk complexer: het omvat alle 54 sectoren, 28 landen en de tarieven aan beide kanten.

CONSTATEERDE U EEN AANZIENLIJKE FOUTENMARGE OP HET GRAVITAS-MODEL?

Onze berekeningen tonen aan dat de impact van Brexit voor slechts voor 30 procent uit directe uitvoer komt en voor liefst 70 procent uit indirecte uitvoer. Dus om het voorbeeld van Belgisch staal nog even te gebruiken: 30% van de Brexit-impact op staal komt door wat België zelf uitvoert aan staal naar het VK, de overige 70% van de Brexit-impact is te wijten aan de netwerk-economie namelijk Belgisch staal dat zijn weg via derde landen naar het VK vindt, telkens wanneer derde landen het Belgisch staal in hun eigen producten verwerken.

KLOPT HET DAT U GAANDEWEG STEEDS MEER OVERTUIGD RAAKTE VAN EEN HARDE BREXIT EN DAT DAT VOOR DE BRITTEN NIET ZO'N SLECHTE OPLOSSING IS?

We hebben steeds twee scenario's uitgewerkt: het scenario van een harde of van een zachte Brexit. De zachte versie, zoals voorgesteld door de EU, creëert een douane-unie zonder vrij verkeer van personen. Die hanteert een nultarief voor import en export, maar kent wel meer niet-tarifaire belemmeringen, zoals grenscontroles en productstandaarden. Bij een harde Brexit gelden de tarieven van de Wereldhandelsorganisatie. Als je het mij vraagt, gaan we eerder naar een harde Brexit. De Britten willen hun handen weer vrij om hun grenzen te sluiten als zij dat nodig achten, maar ook om een eigen visserij- en handelsbeleid uit te bouwen en handelsverdragen af te sluiten met Amerika of China. Ik geloof dat de Britten willen landen bij een vrijhandelsverdrag met de EU. Dan hebben ze toch toegang tot de 500 miljoen consumenten in Europa en moeten ze geen invoertarief betalen, maar terzelfdertijd zijn ze onafhankelijker van Brussel dan nu het geval is. Een harde Brexit zou wel een héle bruuske overgang zijn en economisch zeker niet wenselijk.

IS HET DOOR DE HARDE CIJFERS DIE JULLIE MET HET GLOBALE-NETWERK-MODEL BEREKEND HEBBEN DAT DE EUROPESE HOUDING TEGENOVER HET VK GEMATIGDER IS GEWORDEN?

Ik denk dat graag. Er is in elk geval een duidelijke kentering gekomen. De initiële verklaringen waren heel stoer, de laatste tijd hoor ik gematigder taalgebruik, allicht omdat de EU beter beseft wat er op het spel staat, ook voor hen. Natuurlijk dreigden de Britten zelf ook, bijvoorbeeld dat ze een belastingparadijs voor bedrijven willen worden. Zoiets wil de Commissie niet aan zijn achterdeur. Een zachte en trage uitstap is volgens mij in ieders voordeel omdat het tijd biedt om een vrijhandelsverdrag voor te bereiden. Het lijkt erop dat de EU nu meer in dat scenario meewil. Veel bedrijven, zeker in België, roepen ook dat ze helemaal nog niet klaar te zijn.

HOE KAN JE JE VOORBEREIDEN ALS JE NIET PRECIES WEET WAT ER GAAT GEBEUREN?

Enkel grote bedrijven hebben de budgetten om plannen te maken en op alle mogelijke scenario's te anticiperen. Voor kleine bedrijven is dat helaas geen optie. Twee jaar geleden dacht iedereen dat het wel zou overwaaien. Nu lijkt iedereen wakker geschoten, maar de onzekerheid blijft intussen knagen - en geld kosten. De kost van die onzekerheid kan even hoog oplopen als die van een effectieve maatregel. Dat is al gebleken uit onderzoek. Dat het VK terugkrabbelt en artikel 50 intrekt lijkt me nog altijd het meest onwaarschijnlijke scenario. Hoe kan het VK functioneren in een EU dat door de helft van zijn bevolking wordt verworpen? Hoe kan de EU functioneren met de Britten als een blok aan het been? Nee, hoe jammer ik het ook vind, het is voor beide partijen het beste dat de stekker eruit getrokken wordt. Maar er zijn eigenlijk geen winnaars in dit verhaal. Dat is juist zo erg.

EN ZOALS BIJ VELE SCHEIDINGEN HEBBEN BEIDE PARTNERS VOLGENS U BOTER OP HET HOOFD.

Inderdaad. Enerzijds hypothekeren de Britten het Europees verhaal momenteel heel sterk. Is dat opzettelijk? Wie zal het zeggen? Eens ze opstappen, is een zwak Europa natuurlijk beter voor hen. Ik kan me ook niet inbeelden dat ze, strategen die ze altijd geweest zijn, niet alle scenario's doorgedacht hebben. De Brexit toont ook heel duidelijk wat er schort in de EU: in plaats van een unie lijkt het soms meer op een samenspel van nationale leiders die geen gezamenlijke richting kunnen bepalen. Feit is dat het EU-front en de gezamenlijke positie tegenover het VK onder druk staat. De vraag is hoe lang de EU dat nog volhoudt. De lidstaten hebben twee jaar aan één touw getrokken, maar intussen klinken er weer dissonante klanken en komen er barsten in het front. Er is economisch en politiek zwaar weer op komst. De Duitse economie doet het niet zo goed en dat is slecht nieuws voor elk land dat toelevert aan haar industrie. Het sterkere anti-Europese sentiment bij de Europese verkiezingen resulteert in een parlement met steeds meer populistische en anti-Europeanen. Op politiek vlak is er dus zwaar weer op komst. Op militair vlak zit Europa ook in slechte papieren.

Zodra de Britten uit de EU zijn, ligt een Europees leger gegarandeerd op de onderhandelingstafel. Dat wordt een noodzaak als we niet met handen en voeten gebonden willen zijn aan de NAVO en dus aan de VS, en dus aan de grillen van de Amerikaanse president. De VS zal ons enkel beschermen als we meegaan in een verhaal tegen de Chinezen. Europa wil dat eigenlijk niet, want we doen graag zaken met de Chinezen ...

DAT KLINT ALLEMAAL EEN STUK SOMBERDER DAN UW BOEK. VALT DE EUROPESE ZAAK WEL TE REDDEN?

Ik hoop oprecht dat Brexit niet het einde van Europa wordt - en dat het vraagteken uit de ondertitel van mijn boek geen uitroepteken wordt. Dat is een van de redenen waarom ik het schreef! Maar ik voorzie de komende tien à vijftien jaar veel tumult. Wel blijf ik steeds twee sterktes van Europa en het Europese project zien. Ten eerste: onze schaal. Met 500 miljoen redelijk koopkrachtige consumenten zijn we een van de grootste eengemaakte markten ter wereld. Dat biedt een enorm economisch potentieel dat we nog niet hebben uitgeput. We blijven een aantrekkelijke handelspartner, zelfs zonder supergrote Europese bedrijven. Ten tweede: onze schoonheid. Dat klinkt misschien melig, maar ik heb al wat van de wereld gezien en blijf Europa het mooiste continent vinden. We beschikken over een enorme variatie, rijkdom en erfgoed waarvoor we Amerikaanse en Chinese toeristen zeker nog meer kunnen interesseren.

EN MET UW BOEK WIL U UW STEENTJE DAARTOE BIJDRAGEN?

Inderdaad, ik wil vooral mensen wakker schudden en laten beseffen dat Europa de basis is van onze welvaart. Laat dat project niet schieten. Ons land is globaal wel erg pro-Europa, maar andere landen zijn veel sceptischer. Europa staat nog in zijn kinderschoenen, wat het kwetsbaar en wankel maakt. Zeker voor een klein land als het onze is het de beste optie voor de toekomst. Dus blijf ik roepen: I love Europe, Europe is great! Doe met mij mee en focus op wat we goed kunnen."

Veerle De Grauwe

EUROPA - HET IS OOK EEN HOBBY ... ÉN EEN BORDSPEL

De liefde voor Europa palmt ook de vrije tijd van de professor internationale handel Hylke Vandenbussche in. Ze ontwikkelt momenteel een educatief bordspel met meer dan 1000 vragen over Europa én met een bijhorende app: "Daar ben ik al veel langer mee bezig dan het boek, maar er komt ook meer bij kijken: spelregels, lay-out en vooral vragen samenstellen ... Mijn hoorcollege Advanced International Trade Theory gaat vaak over Europese handel en ik merkte dat mijn studenten Europa niet altijd goed kennen. Omdat er in de les weinig tijd is voor *facts & figures*, wou ik iets ludieks ontwikkelen, een kwis of spel dat je desnoods op café kunt spelen. Ik heb intussen duizend weetjes-vragen over Europa bijeengezocht. Het is een hobby geworden waarbij ik ook studenten, vrienden en zelfs kinderen betrek. Aan het onderzoek heb ik al veel plezier beleefd en er veel van bijgeleerd. Momenteel heb ik een kleine bibliotheek met eenvoudige prototypes van het spel. Studenten kunnen dat ontlend en het wordt gesmaakt. Nu moet ik nog de tijd vinden om het af te werken zodat we het voor een breed publiek beschikbaar kunnen maken. Je leert al spelend vanalles bij over de lidstaten: geschiedenis, cultuur, geografie, economie, typische gerechten, sportprestaties, nobelprijzen ... Misschien een leuke voorbereiding voor wie op reis wil naar een andere EU-lidstaat? Om het Europese project kans op slagen te geven hebben we de nieuwsgierigheid naar de andere burgers en landen nodig", besluit ze. Als het spel klaar is, komen we graag nog eens langs voor een ontdekkingsreis!

EKONOMIKA KIESWEEK 2019: in extase voor XtatiC!

De twee weken na de Paasvakantie staan traditiegewijs bol van activiteiten georganiseerd door de opkomende praesidia van de Leuvense studentenverenigingen. Ook dit jaar werd er opnieuw reikhalzend uitgekeken naar het traditionele hoogtepunt van het Leuvense academiejaar: de Kiesweek van Ekonomika. Op 29 en 30 april en 1 mei was het eindelijk zover en werd voor de 90ste keer het grootste studenten-evenement van België neergezet naar aanleiding van de jaarlijkse praesidium-verkiezingen. De opkomende ploeg van dit jaar maakte zichzelf bekend onder de naam Ploeg XtatiC, via de X en C verwijzend naar het 90e jaar dat zij zullen gaan inzetten.

Verschillende Leuvense locaties werden door het intussen verkozen praesidium voor dit 90ste werkingsjaar volledig in het teken gezet van deze verkiezing. Traditiegetrouw ging dit gepaard met tal van festiviteiten en studentikoze activiteiten. Hoewel ook de andere richtingen maar al te graag meegenieten van al dit moois, is de opzet van dit evenement het winnen van de studentenharten aan de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen om bijgevolg verkozen te worden tot het gloednieuwe bestuursorgaan van Ekonomika.

De succesformule van dit studentenevenement blijft jaar na jaar hetzelfde: drie dagen en nachten vol attracties, drinks, foodstands en allround entertainment. Dit jaar werd er echter een nieuw en actueel perspectief toegevoegd aan de vertrouwde kiesweek, namelijk een focus op duurzaamheid. Tijdens de verschillende activiteiten werden er zo een aantal concrete acties genomen, maar de studenten werden intussen ook actief gesensibiliseerd omtrent het thema.

Verschillende mensen, waaronder decaan **Wilfried Lemahieu**, maar ook een heel aantal professoren, werden zo bijvoorbeeld uitgedaagd tot de Plasticitiër Challenge. Deze uitdaging bestond uit het (over)leven van één volledige dag zonder het gebruiken van plastic. Een opdracht die voor de uitgedaagden niet zo gemakkelijk bleek te zijn, oordelend op de verslagen die zij hierover maakten.

‘X’ EN ‘C’

Daarnaast verschenen er een week voor het officiële begin van de Kiesweek gigantische mysterieuze ijsblokken in de vorm van een ‘X’ en een ‘C’ op het Ladeuzeplein. Het snelle smelten ervan onder de stralende zon, bleek een metafoor voor de smeltende ijskappen te zijn. Met al deze promostunts wou **Ploeg XtatiC** de aandacht vestigen en de studenten confronteren met de problematiek en het effect van de individuele keuzes die we maken op het milieu in de toekomst. De slogan van Ploeg XtatiC luidt dan ook toepasselijk “Own Your Future”.

De promostunts zorgden dan ook voor de nodige animo en commotie bij de studenten: duidelijk in zijn opzet geslaagd dus! Ook werd er tijdens de précampagneweek, naast de uitgebreide Job Fair, ook ‘Challenges of the Future powered by KBC’ georganiseerd: een evenement waarbij topbedrijven zoals Amazon, Samsung en Colruyt Group in het prestigieuze hoofdkwartier van KBC kwamen toelichten hoe zij omgaan met het thema duurzaamheid en welke opportuniteiten en challenges dit met zich meebrengt. Hierna werden de deelnemende studenten zelf uitgedaagd om hierover na te denken aan de hand van gepersonaliseerde en levensgetrouwe cases. Een mooi bewijs dat de Kiesweek niet enkel draait om puur plezier en vertier.

DUURZAAMHEID ALS RODE DRAAD

De duurzame thematiek werd vervolgens doorgetrokken doorheen de volledige Kiesweek. Zo werden er bijvoorbeeld 4.000 herbruikbare stoffen zakken gebruikt voor de goodiebags in de plaats van de gebruikelijke plasticen. Ook de gangbare plasticen wegwerpbekers werden ingeruild voor een duurzame herbruikbare variant. Een beslissing die leidde tot het besparen van zo'n 22.000 plasticen bekertjes. Tenslotte werden er op deze Kiesweek kippenburgers gereserveerd ter vervanging van de conventionele rundsburgers, wat resulteert in een CO2-reductie die equivalent is met vier keer rond de aarde rijden met de auto!

OP NAAR HET LADEUZEPLEIN

Op maandag 29 april, na een week vol promotie, stonden nog voor het officiële openingsuur de eerste studenten al popelend voor de indrukwekkende ingang bestaande uit reuzachtige containers op het Ladeuzeplein te wachten op het startsignaal van de Ekonomika Kiesweek. Het alom bekende plein werd gedurende de eerste twee dagen omgetoverd tot een walhalla van allerlei partners die de studenten van al het mogelijke eten en drank in overvloed voorzagen. Naast de indrukwekkende hoeveelheid natura, maakten al de verschillende attracties het plein compleet tot de alom bekende en vertrouwde Kiesweek. Zo stuitte men bijvoorbeeld bij het binnenkomen meteen op 'Big Bob's Garage', een tent van Red Bull volledig aangekleed in het thema van – hoe kan het ook anders – een garage waarin een heuse silent disco zich verscholen hield. Het feestje barstte binnen los, terwijl de voorbijgangers langs de buitenkant nietsvermoedend voorbij wandelden.

In het geval men niet afgeleid werd door de verwelkomende Red Bull-girls, verwonderde men zich al snel over de twee fietsen die duizelingwekkende verticale toertjes maakten waarbij de deelnemers even de Kiesweek van een heel ander perspectief konden aanschouwen, de zogenaamde SpaceBikes. Daarnaast kon men zich nog uitleven op de paintball of in het spiegelpaleis, maar de echte eyecatcher was de Octopus-kermisattractie, waarop men vanaf de chill-zone een perfect zicht had om van de vermakelijke gezichten en de bijhorende kermismuziek te genieten.

Het blijft menig mens verwonderen dat dit alles op zo'n korte tijd tot stand kan komen door enkel de manskraft en daadwilligheid van een 16-koppig praesidium, gesteund door haar medewerkers. **Arne Berckmans**, pleinverantwoordelijke van de ploeg en tevens kersvers verkozen **Vice-Praeses Sport**, vertelt over zijn ervaring gedurende de bewonderingswaardige opbouw van het plein. *"Als pleinverantwoordelijke kijk ik met heel veel plezier en voldoening terug op deze prachtige Kiesweek. Samen met onze ploeg hebben we ons uiterste best gedaan om de meest epische standen en attracties te voorzien voor de studenten. Na maandenlang te werken met virtuele plannen en specificaties van alle standen, gaf het een geweldig gevoel om alles in een mum van tijd opgebouwd te zien worden. Het resultaat stond er dan ook en dit bracht ons als ploeg nog dichter bij elkaar door een gevoel van trots en enorme blijdschap. De studenten hebben vervolgens ook met volle teugen kunnen genieten van alles wat we te bieden hadden. Dit was een superleerrijke ervaring die ik nooit zal vergeten!"*

FORTUNE? UNSINKABLE?

Vlak naast de octopus waren er twee standjes gereserveerd voor de lolploegen, Fortune en Unsinkable. Ook zij werkten als vriendengroepen, ontstaan uit de huidige werking van Ekonomika, naar jaarlijkse gewoonte mee om met hun standje de Kiesweek mee onvergetelijk te maken. Hun uiteindelijke doel: verkozen worden tot de beste lolploeg binnen verschillende categorieën tijdens de lolploegverkiezingen. Malika Slabbinck, lid van lolploeg Unsinkable, kijkt met mooie herinneringen terug op de Kiesweek: *"Een ervaring voor het leven, dat is hoe we er allemaal vanuit onze lolploeg over denken. Er is natuurlijk veel tijd en moeite ingekropen om ons resultaat te kunnen bereiken. Beginnend met het uitwerken van een concept, het contacteren van partners voor sponsoring, het uitschrijven van ons filmpje, het nadenken over een promoplan en leuke activiteiten, het standje opbouwen ... Door in meerdere teams te werken en vaak samen te komen is het ons toch gelukt om een mooie prestatie neer te zetten op de Kiesweek. Het ging allemaal veel te snel voorbij, maar we zijn trots op wat we als groep hebben kunnen verwezenlijken. Het was onvergetelijk!"*

KIESWEEK BY NIGHT

De Kiesweek stopt echter niet bij het afsluiten van het plein om 18 uur. Op maandagavond werd dan ook de Kiesweek By Night afgetrapt: een verzamelnaam voor alle avond- en nachtactiviteiten op de Kiesweek. Vanuit een centraal punt gevestigd in het CPR kon men genieten van een gezellige en relaxte sfeer alvorens van hieruit te vertrekken naar de 90's-themed KiesKwis met Axel Daeseleire, of de Game of Thrones viewing waarop de nieuwe aflevering van de razend populaire serie getoond werd.

Daarna kon men de avond nog afsluiten in 't Archief, waar Beer&Beats werd georganiseerd. Ook dinsdagavond bleef het niet stil, wanneer de studenten hun hersenen konden breken en zich verwonderen over de hypnose-kunsten van niemand

minder dan Patrick Pickart. Zijn trucs waren nog steeds *hot* toen de studenten doorstroomden naar de TD in Alma 2, die ook dit jaar haar terechte status als kroonjuweel van het Kiesweek-nachtlevens opeiste onder het thema 'Diep in de Zee'. Een overweldigende line-up bestaande uit onder andere Regi, Omdat Het Kan Soundsystem ft. Average Rob & Olga Leyers en Kobe Ilse & Victor Verhulst, telkens geflankeerd door twee zeemeerminners, maakte deze avond mede onvergetelijk.

XTATIC & CHILL

Woensdag werd Kiesweek afgesloten op een gloednieuwe locatie: de Rixvonderdijk, onder het thema "XtatiC & Chill". Het zonnige grasveld gaf woensdag plaats aan een heel aantal avontuurlijke inflatables die gecombineerd waren met heel mooie prijzen. De iets minder avontuurlijken, konden terwijl genieten van een appetijtelijke mocktail geschonken door Lipton onder de stralende zon. Afgaande op het overvolle gazon waarbij er gemoedelijk gepraat en *gechilled* werd, mogen we concluderen dat dit een mooie afsluiter was van een zeer geslaagde Kiesweek.

De gunstig uitgebrachte stemmen liegen er niet om: ook de economen vonden de Kiesweek meer dan geslaagd! Op de legendarische Kiescantus werd Ploeg XtatiC officieel uitgeroepen tot verkozen praesidium voor het 90ste werkingsjaar van onze vereniging. Na deze Kiesweek, die ongetwijfeld haar plek verdiend heeft in de rij van alle memorabele Kiesweken, is het vertrouwen gesteld in ploeg XtatiC om ook volgend jaar voor een gedenkwaardig jaar te zorgen. Hierbij komt dan ook nog eens het feit dat het 90ste werkingsjaar een lustrumjaar is, waardoor de in te lossen verwachtingen nog hoger liggen. Dat belooft ...

Mara Socquet

Perrigo®

Happy healthy people, our everyday ambition

At Perrigo, we love what we do.

We are dedicated to make people healthier and happier.

This fills us with pride and passion.

Do you want to join our team?

Check out our careers at

jobs.jobvite.com/perrigocareers

DIT SEMESTER BIJ EKONOMIKA: DULCI!

Nu het academiejaar weer op zijn einde loopt, de bibliotheken terug volstromen en het feestgedruis langzaam maar zeker afneemt, is het hoog tijd om terug te blikken op alle mooie momenten die we dit semester met onze studenten hebben beleefd. Ook dit semester had de dolci-tak van Ekonomika weer een schitterend aanbod aan evenementen in haar mars. Van originele sporten over een legendarisch theaterstuk naar het mooiste en grootste bal der Leuvense verenigingen: we blikken even terug op een spetterend tweede semester bij Ekonomika!

SPORTLIEFHEBBERS, VERZAMEL U

Wie van sporten houdt – zowel van het sporten als het toekijken – kwam dit semester alleszins al niks te kort. De grootste sportieve prestaties werden dit semester neergezet op de eindwedstrijden van de Interfacultaire Bekers, kortweg IFB. Hierin strijden verschillende verenigingen een jaar lang tegen elkaar in mannen- en vrouwencompetities van uiteenlopende sporten.

Ook dit jaar stond Ekonomika haar mannetje, én vrouwtje, in de verschillende wedstrijden. De heren van het volleybalteam wisten een vierde plaats te behalen na een noodzakelijk forfait tegen het Pauscollege, terwijl het veldvoetbalteam van de heren hun aartsrivalen van LBK, de vereniging der bio-ingenieurs voor moest laten gaan in de halve finale. De basketters en zaalvoetballers, beiden ook mannenteams, werden er dit jaar uitgespeeld in de kwartfinales.

De grootste eer en enige twee podiumplaatsen gingen echter uit naar onze sterke dames van het volleybalteam en het kersverse frisbeeteam, dat dit jaar werd opgericht. Onze volleydames wisten, na een nipte nederlaag in de halve finale, een derde plek

te bemachtigen door de Psychologische kring achter zich te laten! Ook het frisbeeteam wist de bronzen medaille in de wacht te slepen door de burgerlijk ingenieurs van VTK te verslaan in de kleine finale. Alle matches werden natuurlijk voorzien van een trotse schare Eko-supporters. Een dikke proficiat en dankjewel aan al onze sportmannen en -vrouwen is uiteraard niet meer dan op zijn plaats. Glory, Glory Ekonomika!

Niet enkel de sporters, maar ook sportkenners werden in de watten gelegd dit semester. De jaarlijkse sportquiz van Ekonomika kon dit jaar daarom ook weer op grote belangstelling rekenen. De quiz werd door niemand minder dan VRT-sportanker Maarten Vangramberen gepresenteerd. 75 teams streden tijdens dit evenement voor – zo gaat dat bij Ekonomika – een indrukwekkende prijzenpot. Makkelijk was deze strijd niet, uit verschillende sporttakken kwamen immers veel pittige vragen voor de échte sportkenners onder ons: weet u bijvoorbeeld in welke sport Arnaud Dely dit jaar Europees kampioen werd, wie het eerste Belgische record schansspringen vestigde of hoeveel medailles ons land in de wacht sleepte op de Olympische Spelen in Antwerpen, 1920?

VOOR DE JAREN, DOOR DE JAREN

Het is een aloude en prachtige traditie bij Ekonomika: groepjes studenten die zich verenigen om activiteiten te organiseren voor hun eigen jaar en zo het groepsgevoel van de aula te versterken. De verschillende jaargroepen gaven ook dit academiejaar weer het beste van zichzelf tijdens de jaarweken, die traditioneel in het tweede semester plaatsvinden, waarin ze gedurende de week verschillende activiteiten voor hun hele jaar op poten zetten.

De eerstejaarsstudenten uit het eerstebach-team trakteerden hun medestudenten op een ludieke quiz, een fakbartocht en een TD in casino-thema. De Halftime week, speciaal voor studenten die net over de helft van hun opleiding geraakt zijn,

was dan weer gevuld met onder andere een Chinatown TD, waar studenten helemaal in de chinese cultuur werden ondergedompeld met behulp van loempia's, gelukskoekjes en *Red Dragon* cocktails, een cocktailworkshop en een cantus in Brexit-thema. Het Fulltime team, instaannde voor de afstuderende studenten, bood aan de hun laatstejaars een heus champagne-ontbijt, een Diable Rouge-cantus en zelfs een chique Graduation Diner aan. De jaarweken waren telkens weer het ideale moment om de vriendschappen in elke aula aan te sterken en de jaren dichter bijeen te brengen.

REVUE: LA FEB DE PAPEL

Eind maart was het nogmaals tijd voor één der meest legendarische en evenementen van het jaar, en tevens één van de oudste van Ekonomika. De Revue, het satirisch toneelstuk geschreven, geregisseerd en gespeeld door studenten, was op 27 en 28 maart te zien op de planken van de Pieter de Somer aula.

Na weken en weken intensief repeteren en voorbereiden, gaven de acteurs het beste van zichzelf voor een gemengd publiek van studenten, sympathisanten en faculteitspersoneel - in totaal maar liefst 1200 toeschouwers over de twee avonden. Het stuk, met als titel *La FEB de Papel*, was dit jaar geïnspireerd door de razend populaire Spaanse Netflix-serie *La Casa de Papel*, met in de hoofdrol Professor Cynthia Van Hulle, die door een vals persschandaal in geldproblemen komt en besluit de FEB om te toveren tot een heuse gelddrukkerij. Hierbij betreft ze een aantal van haar geliefde collega's, maar helaas voor hen was er de ambitieuze antagonist, Anne Ter Braak, die koste wat het kost de zaak wou ontmaskeren.

In deze satire werd niet gewoon geacteerd, maar werden ook heerlijke danspasjes getoond en een heuse zangwedstrijd was er ook. Toeschouwers maakten samen met de acteurs een reis doorheen kippenvelmomenten, hilarische situaties en vooral immense lachbuien richting de grote finale waarin alle geheimen in een wervelende plottwist aan het licht kwamen!

De Revue komt elk jaar tot stand dankzij een groot team van FEB-studenten die elk aspect van het theaterstuk uitwerken: script, regie, acteren, decorbouw, choreografie en promotie. Dat alles eigenhandig door het team op poten gezet.

MOEDERS MOOISTE: GALA EKONOMIKA!

Op vrijdag 5 april vertrokken 's avonds twee treinen naar station Gent Sint-Pieters. Niks bijzonders, zou men denken, alleen waren alle passagiers in galakledij, en op het perron stond in grote letters "GALA EKONOMIKA" op de schermen te lezen. De tijd was opnieuw aangebroken voor het kroonjuweel van de feestelijke evenementen van Ekonomika: het galabal. De treinen voerden de meer dan 2000 feestvierders naar het ICC in Gent dat omgetoverd was tot een ongezien luxueuze feestlocatie.

Dit jaar was het thema Casino en dat hebben de studenten gemerkt. Er waren niet alleen "Golden Tickets" in de vorm van speelkaarten, drankbonnetjes in de vorm van klavers en extra-vagante versiering in de zalen, maar ook een heuse pokercorner waar studenten hun casino-skills konden testen. Aanwezigen konden tijdens het event ook genieten van een gratis chocolade-fontein, een *chill-lounge* en paëlla. Indien ze eventjes zin hadden in andere muziek, konden ze ook naar een tweede zaal waar een andere dj stond te draaien. De laatstejaars werden nog eens extra verwend met het traditionele eindejaarsdiner, een compleet driegangenmenu met aangepaste wijnen om in stijl afscheid te beginnen nemen van hun fenomenale studententijd!

De week voorafgaand aan het bal werden de studenten al helemaal klaargestoomd voor het meest luxueuze en speciale feest van het jaar, dankzij de themawEEK Week van Exclusief. Tijdens deze week vonden een aantal exclusieve events plaats zoals een heus Pokertoernooi in de player's lounge van voetbalclub OHL, een champagnecantus en professionele swingsessies. Bij deze evenementen bleef het echter niet: ook in de Ekobar kregen studenten de kans om de sfeer van het komende gala op te snuiven. Onze geliefde broodjesbar kreeg voor een weekje een nieuwe, gouden look met extra entertainment zoals een photobooth waar studenten de kans kregen om leuke kiekjes te nemen. Daarnaast waren er ook verschillende wedstrijden met leuke prijzen om de studenten volledig in stijl te verwennen.

Ekonomika haalde naar goede gewoonte alles weer uit de kast om dit semester even onvergetelijk te maken als alle vorige, en het 89e werkingsjaar van onze vereniging dankt dan ook alle studenten, binnen en buiten de werking, die er mee een schitterend jaar van hebben gemaakt.

Ut vivat, crescat, floreatque Ekonomika!

Margaux Millecamp, Arnout Debucquoy

DIT SEMESTER BIJ EKONOMIKA: UTILE!

Ook onze Utile tak stond dit semester allesbehalve stil. De voorbije maanden haalden verschillende comités van Ekonomika alles uit de kast om de medestudenten zo veel mogelijk bij te staan in hun studies, nieuwe skills aan te leren en klaar te stomen voor de arbeidsmarkt. Zo waren de Skills Programs, intussen een vaste waarde van “Career & Development”, opnieuw een groot succes, vond de grootste job fair van het jaar plaats, konden onze studenten bijleren over de toekomst van Ruimtevaart op een nieuwe editie van B2U en konden onze bachelor-studenten ontdekken wat de praktische toepassingen zijn van de verschillende grote majoren op de Future Self Days. Een terugblik op een succesvol Utile-semester!

WHAT'S YOUR NEXT MOVE?

In het begin van dit semester appliceerde opnieuw een groot aantal studenten voor de Skills Programs. Het ontwikkelen en bijschaven van verschillende talenten van de economist stonden bij deze Programs opnieuw centraal. Dit semester konden de studenten opnieuw uit vijf toepassingsgebieden kiezen: Finance, Management, Business IT, Production & Logistics en tenslotte Law & Business. Deze sessies werden stevast begeleid door een aantal grote en interessante spelers op de markt die onze studenten uitdaagden met cases, workshops en lezingen over verschillende praktijktopics doorheen de vijf sessies van de Programs. Van de meer dan 200 applicanten, konden uiteindelijk 125 studenten verdeeld over de vijf vakgebieden van deze leerrijke ervaring meegenieten en staan ze met hun Skills Programs-accreditatie alweer een stap verder richting een succesvolle carrière!

JOB FAIRS

Wat dan doen met al die skills? Potentiële werkgevers imponeren, uiteraard. Geen betere plek om dat te doen dan de Job Fairs, en daarvan vond de grootste van het jaar eind februari plaats. Zo'n 700 studenten werden toen verwelkomd in de Sportoase om een kijkje te nemen op de Career Brunch II. Onze studenten blijken altijd al erg enthousiast geweest te zijn over dit evenement: uit de laatste EkoSurvey, de jaarlijkse enquête die Ekonomika uitzendt op het einde van het jaar om te weten te komen hoe de studenten het jaar beleefd hebben, blijkt dat 89.08% van de respondenten het liefst in contact komt met potentiële werkgevers via jobbeurzen. Daar is de Career Brunch II niet minder dan ideaal voor.

Naast het ongelooflijk uitgebreide aanbod van bedrijven uit diverse sectoren en industrieën, probeerden we dit jaar in te spelen op andere zaken, zoals een stand waar je een psychologische test kon afnemen om een indicatie te krijgen van welke jobs op de arbeidsmarkt het best bij je passen. Daarnaast konden de studenten ook een professionele LinkedIn en CV foto laten nemen. Een echte *all-in-one* ervaring! Bedrijven zijn eveneens altijd erg enthousiast als het om Career Brunch II gaat. Het evenement heeft zijn waarde voor de rekruterende werkgevers al duidelijk bewezen.

De Sportoase staat tegenwoordig steeds meer bekend om haar te huren ruimtes voor professionele evenementen, en daar wordt bij Ekonomika intussen gretig gebruik van gemaakt. Het zou zelfs kunnen dat Ekonomika binnen een twee- of drietal jaar opnieuw zou verhuizen naar een nog grotere locatie, aangezien de interesse bij zowel studenten als partners blijft toenemen. Dat belooft voor de toekomst!

EKO IN SPACE

Wie echter eens het één en ander over een wel heel erg unieke sector binnen de bedrijfsweld te weten zou komen, kon op 25 februari terecht in Aula Vesalius voor een gloednieuwe editie van de B2U lectures. De afkorting staat voor 'Business to University' en is al langer een gekend fenomeen bij Ekonomika. Het basisconcept? De studenten eens een ander soort lezing voorschotelen dan de lessen van hun vakken. De B2U lectures trachten telkens een aantal *top-notch* sprekers naar Leuven te laten komen, gespecialiseerd in een bepaald topic binnen de bedrijfsweld waar studenten anders zelden tot nooit mee in contact komen. In recente geschiedenis vonden zo "Business behind Sports", Innovation in the Public Sector" en "How to become a World Class Marketeer" plaats, en het topic van deze editie was zo mogelijk nog exotischer ... "B2U: The future of Spacetravel"!

Het unieke onderwerp focuste zich op het verleden en de toekomst van ruimtevaart, de businessmodellen die achter deze industrie schuilen en de kant van de publieke sector in die complexe omgeving. Niemand minder dan **Dirk Frimout**, België's eerste astronaut en op veel vlakken pionier in het veld was de eerste gastspreker van de avond en meteen de grote publiekstrekker voor het evenement; een volle aula was het gevolg. Frimout nam ons mee in een entertainend en vaak nostalgisch verhaal over zijn heel persoonlijke relatie met ruimtevaart, zijn ervaringen als astronaut zowel in de ruimte als hier op onze Aarde, en zijn visie waar ruimtevaart naar kan, of zou moeten, evolueren.

Als tweede spreker mochten we **Stijn Ilsen** verwelkomen, senior satellite engineer bij **Qinetiq Space Belgium**. Qinetiq Space, is één van Europa's ruimtetechnologie-ontwikkelaars en bouwt in een heel letterlijke zin mee aan de toekomst van ruimtevaart. Het bedrijf ontwerpt, bouwt, lanceert en beheert namelijk complexe ruimte-infrastructuur voor verschillende grote bedrijven en organisaties betrokken in de ruimtevaart. Ilsen bracht een interessante uiteenzetting over de core businesses van Qinetiq en de rol van ons 'kleine' België in de internationale omgeving van ruimtevaart. De derde en laatste spreker was **Jolanda Van Eijndthoven**, vertegenwoordiger van de Europese Commissie.

FUTURE SELF: ONTDEK WELKE MAJOR BIJ JOU PAST!

Ekonomika tracht haar studenten bij elke stap van hun studie-carrière te ondersteunen, en intussen is het begeleiden van de majorkeuzes daarbinnen een kerntaak geworden. Zowel tweede- als derdebachelorstudenten staan namelijk voor de keuze welke specialisatie ze willen opnemen in hun derde jaar of hun master. Hoewel een groot deel van deze beslissing uiteraard rust op interesse, helpt het natuurlijk ook om te weten welke toekomstperspectieven deze uiteenlopende majoren bieden.

Daarom organiseert het comité Onderwijs binnen Ekonomika al enkele jaren de Future Self Days; dagen in het teken van deze majorkeuze, toegespitst op drie van de grote afstudeer-richtingen aan onze faculteit: Finance, Marketing en Productie & Logistiek. Dit jaar bleef het echter niet bij deze drie: voor de eerste keer werd ook een Future Self Day: EW georganiseerd, voor onze bachelorstudenten zuivere economie!

Het kernconcept van de Future Self Days is het bieden van de kans aan onze studenten om te ontdekken welke richtingen je zoal uit kunt met bepaalde majoren. Zo worden voor elke editie een heel aantal partners gecontacteerd om in interactieve sessies de bachelorstudenten wegwijs te maken in het carrière-landschap van zeg maar een marketeer, een finance consultant, een operations manager ...

Intussen worden deze **Future Self Days** vaak gehost door één van de betrokken partners zelf! Zo vond de Future Self Day Productie & Logistiek plaats bij Nike in Laakdal, konden de mogelijke marketeers in spé terecht bij AB InBev hier in Leuven en vond de Finance-editie plaats bij Deloitte in Diegem. De dag bestaat dan ook meestal uit een bedrijfsbezoek, een aantal key notes gegeven door de bedrijven en de kans tot one-on-one gesprekken tussen student en recruiter voor alle mogelijke vragen.

De Future Self Day EW, de eerste van zijn soort, vond ook hier in het Leuvense plaats. We vroegen **Iris Brepoels**, een **derdejaars studente EW**, naar haar ervaring. Ze twijfelde alvast geen seconde om zich in te schrijven, aangezien carrièrerichte evenementen niet zo vaak voor studenten EW (Economische Wetenschappen) ingericht worden. Ze vond de sessies dan ook erg interessant: zo waren er een aantal sprekers van verschillende takken van de overheid, een politiek en economisch analist bij de Israëlische ambassade in België, financieel analisten uit de consultancy ... Kortom, een brede waaier aan toekomstperspectieven werd uit de doeken gedaan voor onze EW-studenten. We kijken alvast uit naar de volgende edities!

Heloïse Goossens, Arnout Debucquoy

The International Experience - in Belgium!

In previous editions of ECONnect, many of our students were given the opportunity to share their stories on studying abroad: exchange programs, summer schools and dual degrees, close to home or in distant and completely different cultures. However, for every student of ours that leaves for an international experience, there's a chance that someone from their destination is coming to study at the KU Leuven in return. How do exchange students from a different country experience Belgium as their destination for their exchange program? We want to gain insight in their motivation, cultural differences and challenges experienced during the study. Javiera Fuenzalida, a female student from Chile, shares her experiences as an exchange student in Leuven. Javiera studies business engineering at the University of Chile in Santiago, Chile's capital and largest city with seven million inhabitants, and studied at our Faculty for one semester.

FIRST OF ALL, WHY DID YOU CHOOSE TO COME TO BELGIUM?

Javiera Fuenzalida: There were three main reasons why I chose Belgium. First, it is geographically well located. I can travel to the eastern or western countries of Europe without paying an excessive amount of money. Second, the cost of living here was less elevated than other options, like Paris for example.

Third, and the most important reason, I had spoken to a friend who studied a semester in Belgium one year ago. He spoke wonders about the people, the city and the University. He said that it was an opportunity to get to know the real “student life”. This is a thing we don't really have in Chile, since the University of Chile is located in Santiago and Santiago is way too big to be a real student city compared to Leuven.

DO THEY KNOW OUR COUNTRY IN CHILI?

Javiera: In Chile, we know that Belgium exists, but there's not much common knowledge on it. Whenever I told my friends that I was coming to Belgium, I had to explain where it was located on the map and what language the locals spoke.

WHAT WAS YOUR FIRST IMPRESSION OF BELGIUM WHEN YOU ARRIVED HERE?

Javiera: Honestly, I thought I was going to die of the cold (laughs). I arrived in the last week of January and I couldn't believe how everybody here seems to be adapted to the cold weather. I could not leave the house without wearing gloves. In terms of people, I thought that everybody was very friendly and really welcoming.

STUDYING ABROAD IS OFTEN FOR A LONG TIME. YOU MUST HAVE MISSED YOUR HOME COUNTRY. WHAT DID YOU MISS THE MOST ABOUT CHILE?

Javiera: I missed my family and friends a lot, but aside from that, I mostly missed certain foods, like our bread and fruits. In Chile, we eat a lot of bread and I was used to eating a specific type called “Marraqueta”. Also, the fruit is so different here! It doesn't smell or taste as strong as it does back home in Chile.

BELGIUM AND CHILE ARE VERY DIFFERENT, NOT ONLY IN LIFESTYLE, BUT ALSO IN UNIVERSITIES. LOOKING BACK ON YOUR STUDY AT THE KU LEUVEN, WHAT WERE THE BIGGEST DIFFERENCES BETWEEN THE KU LEUVEN AND THE UNIVERSITY OF CHILE? DID THESE DIFFERENCES POSE ANY CHALLENGES FOR YOU?

Javiera: Mainly the way in which the courses are structured. In Chile we have two sets of exams, the first of them held in the middle of the semester, which are called “solemn”. The second exams, which are the most important ones, are called “exams”. We also have different tests spread in the semester, so it is very common that you would study something different every week. In here, everything is more relaxed, but at the same time more challenging since you only have one exam at the end of the semester and you have to make sure you keep up. It was challenging for me in a sense that because there were no tests or presentations for me to prepare for, I had to be responsible with my study time and following the lectures. It really is a challenge having the Oude Markt so close to my kot (laughs).

Furthermore, in my University, most classes only last 90 minutes. At the KU Leuven, the classes can take up to four hours with only really small breaks in between. It is kind of hard to keep your attention up for 3 hours (laughs).

Lastly, the selection process is very different. In Chile you need to participate in special exams to enter a University. These exams are called “PSU”, which stands for “Prueba de Selección Universitaria” or University Selection Exam. Even more, to enter my University in particular you have to be among the top 5% of everyone who takes the PSU in all of Chile. I feel like in Belgium everybody can enter the university, and you could see the first year as a selection process.

DESPITE THESE DIFFERENCES, WERE YOU ABLE TO ADAPT TO THE STUDY AND FIND THE “STUDENT LIFE” AS DESCRIBED BY YOUR FRIEND? DID THE STUDENT ASSOCIATION EKONOMIKA PLAY A PART PERHAPS?

Javiera: It was kind of easy because everybody was so welcoming! Especially the International committee of Ekonomika was crucial to my student life. I met most of my closest friends here during their events. I also became friends with some of the people from Ekonomika International and they showed me a better insight of the Belgian culture, for which I’m really grateful!

WHAT DID YOU DO IN YOUR LEISURE TIME? WHAT EVENTS WERE YOU MOST INTERESTED IN?

Javiera: I went to parties! (Laughs). Those are the ones that interested me the most since everybody talks about how great the Leuven parties are. I also attended the International events from Ekonomika such as a visit to the European Commission, and I was actually pretty busy during the day! I have to admit though, going to a Cantus with my friends was definitely the most unique student life aspect I’ve done here in Leuven! It is a unique experience that I will have to explain to my friends back in Chile.

DID YOUR STAY IN BELGIUM HELPED YOU TO BE CURIOUS TO NEW CULTURE?

Javiera: Completely. I got used to meeting new people and getting to know their culture before creating an opinion about them in my head. An example could be that in the first event of Ekonomika, me and my Chilean friend decided to sit next to a group of Asian people, persons with whom we have fewer things in common. They turned out to be the best people that I have met in a while! They were really interested in getting to know us and our culture. It was one of the best decisions that we have made during our stay in Belgium.

DO YOU WANT TO SAY SOMETHING ELSE ABOUT YOUR STAY IN BELGIUM?

Javiera: It has been an incredible experience! I got to meet amazing people and see amazing places! I’m really glad I chose this university to do my exchange program and I’m excited to come back some day.

Yves Timmermans

ACADEMICS FOR DEVELOPMENT

UNLOCK YOUR FULL POTENTIAL, HAVE SOCIAL IMPACT!

Academics for Development is an international student organisation founded on social entrepreneurship. We strive to give students the opportunity to enrich themselves and have social impact through a hands on, multidisciplinary and cross-cultural entrepreneurship experience. Our goal is to not only inspire students in Leuven, but students all around the world throughout our branches in Louvain-la-Neuve, Stellenbosch, Utrecht and Montreal.

WHAT WE BELIEVE IN

HAVE SOCIAL IMPACT TODAY!

We champion the potential of every student to make a real and tangible difference in the world. We believe in realising self-sustaining and self-seeding social impact projects around the world through knowledge exchange and entrepreneurial action.

HAVE SOCIAL IMPACT TOMORROW!

We champion the strength of a holistic education that values hands-on experience, multidisciplinary dialogue and intercultural immersion. We believe in inspiring a new generation of bright minds to challenge the status quo and conventional models, driven by a social and entrepreneurial spirit.

WHAT WE STAND FOR

FOLLOW US IN LEUVEN

To realise all of the above, AFD builds on three pillars: social entrepreneurship in the South, events and the Brightminds program in Leuven.

PROJECTS

AFD organises social impact oriented student consulting projects around the world in which a multidisciplinary team of students works with a social enterprise, start-up or NGO. Throughout the academic year, AFD students develop a research based conceptual solution and plan of action in cooperation with the project partner and experts. The AFD team is given the chance to work at the project location during the summer to put theory into practice with the local partner and community.

PASSION

AFD is passion: pure intrinsic motivation to listen, learn and have social impact.

INCLUSION

AFD is highly invested in including students from all backgrounds and working with local stakeholders for our projects.

EXCELLENCE

AFD strives to excel by upholding high quality standards and providing a stimulating, enriching environment.

SUSTAINABILITY

AFD fosters social, economic and ecological sustainability in every aspect and action of our organisation.

The ultimate goal of each project is to realise durable and meaningful social impact. In a couple of weeks, our project students of the 2018-2019 program will leave to Uganda, Peru, Indonesia and India.

EVENTS

Throughout the whole year, our AFD team organises stimulating events. Our goal is to bring topics related to social entrepreneurship and social impact closer to you. We want to be a platform for young, aspiring and inspiring entrepreneurial individuals with innovative ideas for social change.

For instance, a successful event this year was the "Impact Case Day", a new case competition in which we challenged students to solve real life cases of businesses concerning sustainability. More recently, we also organised an event on the hot topic of climate marches "Climate Marches: facts & effects". On this interesting evening, we had the honour to welcome Anuna De Wever, Pier Vellinga, Patrick Willems and Serge de Gheldere.

BRIGHTMINDS

Some people are not keen on going abroad, but still want to make a difference, which is why we present the Brightminds program! By joining the Brightminds group, you will be inspired and activated around social entrepreneurship through workshops, interactive sessions and company visits. AFD offers

you the tools needed to answer one central question: "How can we make the world a better place while making money?"

During the whole year, you learn more about social entrepreneurship in a fun and interesting way. You will meet successful entrepreneurs and like-minded people, whilst gaining a new perspective on our society.

The Brightminds program challenges students to think critically about actual problems within our society. Last year, this was done by working around 4 themes: (1) social entrepreneurship, (2) waste, (3) food & agriculture and (4) poverty & finance. We welcomed interesting speakers such as Piet Colruyt (Colruyt Group, iPropeller), Arnoud Raskin (StreetWize), Yolan Gielen (Vlaanderen Circulair) and visited Aqua4c, Tomato Masters and Energyville.

Want to know more? Visit our Facebook page, Instagram or our website

www.afdimpact.org

<https://www.facebook.com/AFDLeuven/>

Anouk Garay

Member of the Academics for Development Team

Open in slechts 5 minuutjes een gratis rekening.

Zo eenvoudig is starten met mobiel bankieren.

Available on the App Store

GET IT ON Google play

Wij gaan 100% voor 95% tevreden klanten.

Open nu een gratis rekening via Belfius Mobile.

Meer info op belfius.be/klantworden

Belfius Bank NV, Karel Rogerplein 11, 1210 Brussel - IBAN BE23 0529 0064 6991 - BIC GKCCBEBB - RPR Brussel BTW BE 0403.201.185 - FSMA-nr. 19649 A

Belfius
Bank & Verzekeringen

**MOMENTEEL
IN VERKOOP**

LUIK LES TERRASSES NAGELMACKERS

LEVENSLANG GENIETEN VAN UW VASTGOED

Vragen in verband met onroerend goed?
Contacteer ons!

Gedelegeerd bestuurder: **Peter Lamens** - 0475/25 87 93

LGV nv • Tildonksesteenweg 62 - 3020 Herent • T +32 16 31 08 90 • info@lgv.be • www.lgv.be

PROJECTONTWIKKELING

**Heeft u ook interesse
om driemaandelijks
ECONnect toegestuurd
te krijgen? Word lid
van Ekonomika Alumni
of mail naar ekonomika-
alumni@kuleuven.be**

ECONnect

Driemaandelijks magazine

Gezamenlijke uitgave van
de Faculteit Economie en
Bedrijfswetenschappen van
KU Leuven en Ekonomika Alumni,
de alumnivereniging van
de Faculteit en van
Ekonomika Studenten.

Contact:
ekonomika-alumni@kuleuven.be,
tel. + 32 16 37 63 75,
Faculteit Economie
en Bedrijfswetenschappen
KU Leuven, Naamsestraat 69,
3000 Leuven

Hoofdredacteur:
Fa Quix, fa.quix@fedustria.be

Voorzitter redactieraad:
Righard Bruyns,
co-voorzitter Ekonomika Alumni

Kernredactie: Michael Boelaert,
Noël Schutters, Freddy Nurski,
Fa Quix, Arnout Debucquoy,
Wilfried Lemahieu, Valerie Molly,
Hettie De Kruijf, Griet Blicck,
Veerle Van Rompaey, Hilde Roos

Fotografen: Jan Maryssael,
Rob Stevens, Kwong Gueng To

Verantwoordelijke Uitgever:
Wilfried Lemahieu, decaan FEB
Naamsestraat 69, 3000 Leuven

Druk: Van der Poorten